

**ЗДРАВСТВЕНО СТАЊЕ СТАНОВНИШТВА
СРЕДЊЕБАНАТСКОГ ОКРУГА У 2006. ГОДИНИ**

Издавач
ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ЗРЕЊАНИН
Зрењанин, Др Емила Гаврила 15

За издавача
Мр сц. мед. др Мирко Бачић, директор

У изради публикације учествовали:

Др Мирјана Џелетовић
Др Саша Петковић
Др Јелена Мојсин
Др Мелита Димитрић
Др Радивој Филипов
Др Жанка Субић

Уредник
Др Јелена Мојсин

Зрењанин, децембар 2007.

**ЗДРАВСТВЕНО СТАЊЕ
СТАНОВНИШТВА
СРЕДЊЕБАНАТСКОГ ОКРУГА
У 2006. ГОДИНИ**

САДРЖАЈ:

I УВОД.....	4
II ГЕОГРАФСКЕ, ДЕМОГРАФСКЕ И ВИТАЛНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ СТАНОВНИШТВА СРЕДЊЕБАНАТСКОГ ОКРУГА	5
ПРИРОДНО КРЕТАЊЕ СТАНОВНИШТВА	7
III УМИРАЊЕ СТАНОВНИШТВА	9
IV ОБОЉЕВАЊЕ СТАНОВНИШТВА.....	11
ОБОЉЕВАЊЕ У ВАНБОЛНИЧКИМ ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА.....	11
ОБОЉЕВАЊЕ У СТАЦИОНАРНИМ ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА	15
V ЕПИДЕМИОЛОШКА СИТУАЦИЈА ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У СРЕДЊЕБАНАТСКОМ ОКРУГУ У 2006. ГОДИНИ.....	17
ИНЦИДЕНЦИЈА ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ.....	17
МОРТАЛИТЕТ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ	18
ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ.....	18
СТРУКТУРА ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ	19
ИМУНОПРОФИЛАКСА ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ.....	25
VI ХРОНИЧНЕ НЕЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ.....	27
МАЛИГНЕ НЕОПЛАЗМЕ У СРЕДЊЕБАНАТСКОМ ОКРУГУ У 2005.ГОДИНИ	27
ШЕЋЕРНА БОЛЕСТ	41
АКУТНИ КОРОНАРНИ СИНДРОМ	42
VII ЗДРАВСТВЕНА ИСПРАВНОСТ НАМИРНИЦА И ПРЕДМЕТА ОПШТЕ УПОТРЕБЕ.....	43
VIII КВАЛИТЕТ ВОДЕ ЗА ПИЋЕ	55
МИКРОБИОЛОШКИ КВАЛИТЕТ	55
ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКИ КВАЛИТЕТ	58
IX КВАЛИТЕТ ВАЗДУХА	60
X ОРГАНИЗАЦИЈА, ОБЕЗБЕЂЕНОСТ, РАД И КОРИШЋЕЊЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ	62
ОРГАНИЗАЦИЈА.....	62
ОБЕЗБЕЂЕНОСТ	63
КОРИШЋЕЊЕ И РАД.....	68
XI ЗАКЉУЧАК.....	71
XII ПРЕДЛОГ МЕРА И ПОСТУПАКА	73

I УВОД

Анализа здравственог стања становништва ради се са циљем да се стекне слика о здравственом стању становништва у посматраном периоду.

Ови подаци омогућавају преиспитивање здравствене политике и стања здравственог система, индентификовање приоритетних здравствених проблема и реализацију одговарајућих мера и активности за очување и унапређење здравља.

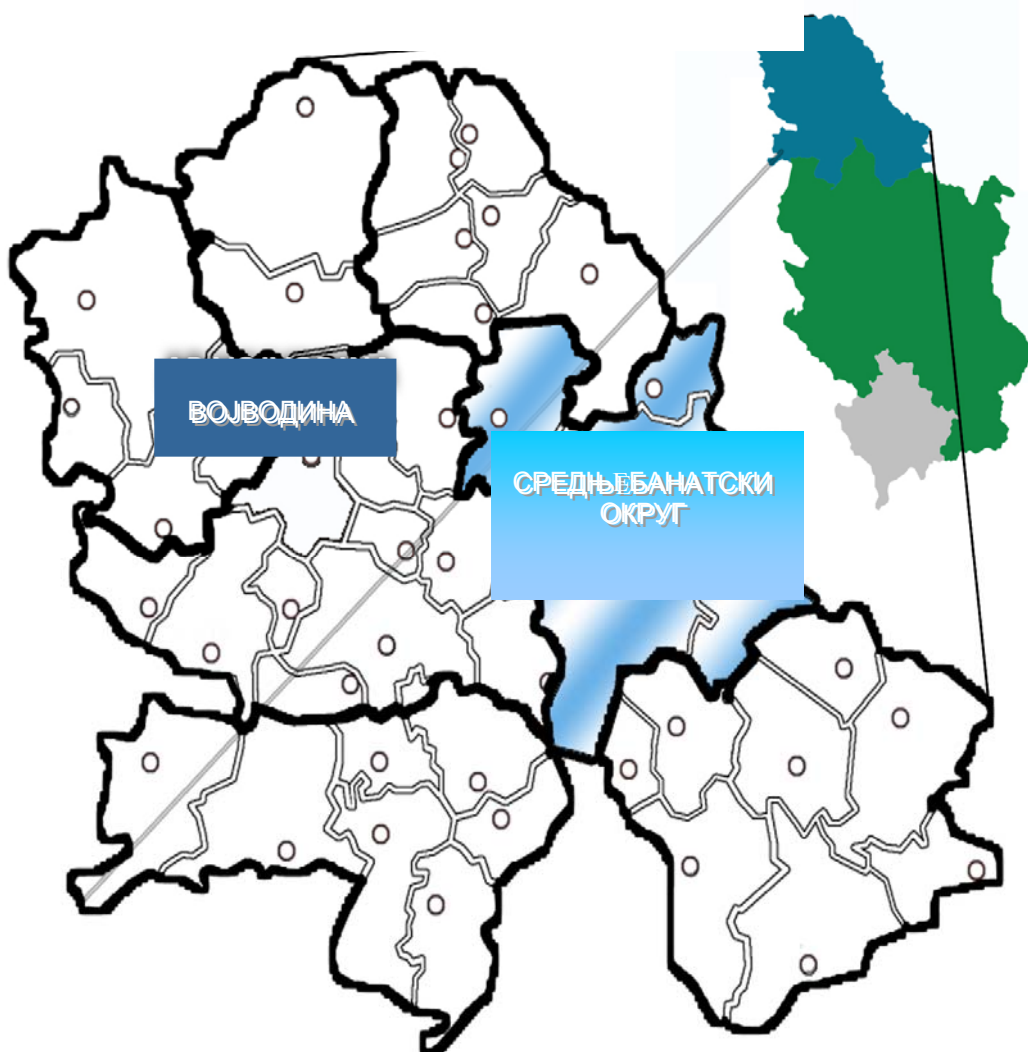
Завод за јавно здравље Зрењанин је сачинио ретроспективну анализу здравствених показатеља за Средњебанатски округ, за 2006. годину, сем поглавља Малигне неоплазме, где је поново приказана 2005. година због промене методологије рада. Наиме, мрежа Завода у Војводини у току 2006. године била је обухваћења организацијом нових и реорганизацијом постојећих Регистара за рак у циљу примене јединствене методологије за рад, која је у складу са препорукама Интернационалне-IACR и Европске-ENCR ацосијације за рак.

По утврђеној методологији у регистру због многобројних извора података и потребе за њиховом провером и анализом, уобичајен период за њихово прикупљање износи две године, после чега се публикује извештај.

У публикацији је приказано природно кретање становништва, његово обољевање, стање животне средине и рад здравствене службе.

II ГЕОГРАФСКЕ, ДЕМОГРАФСКЕ И ВИТАЛНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ СТАНОВНИШТВА СРЕДЊЕБАНАТСКОГ ОКРУГА

Средњебанатски округ се налази у северном делу Србије, на истоку Војводине и простире на територији од 3257 км².

Становништво је настањено у 55 насељених места, која су груписана у пет општина - Зрењанин, Житиште, Нови Бечеј, Нова Црња и Сечањ.

Привреда Средњебанатског округа базирана је на пољопривреди, рибарству, индустрији, рударству, грађевинарству, трговини, угоститељству и занатству. Седиште Средњебанатског округа је у граду Зрењанину.

У Средњебанатском округу живи, према попису из 2002. године 208456 становника.

Табела бр. 1 – Географске и демографске карактеристике Средњебанатског округа.

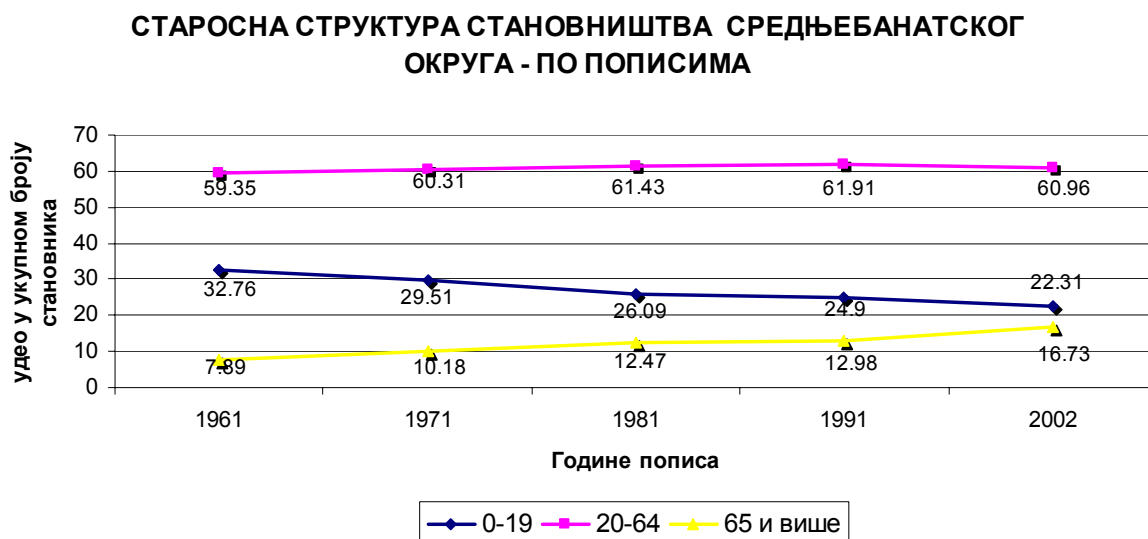
Општина	Површина у км ²	Насеља	Број становника		
		Број	Укупно	На 1км ²	Просечно по насељу
Житиште	525	12	20399	38.86	1699.92
Зрењанин	1327	22	132051	99.51	6002.32
Нова Црња	273	6	12705	46.54	2117.50
Нови Бечеј	609	4	26924	44.21	6731.00
Сечањ	523	11	16377	31.31	1488.82
Средњебанатски округ	3257	55	208456	64.00	3790.10

Старосну структуру становништва Средњебанатског округа, пратећи кретање по пописима, карактерише старење становништва, тј. стално смањење учешћа становништва добне групе 0-19 година и повећање учешће групе старости од 65 година и више.

Табела бр. 2 – Старосна структура становништва по пописима

Година пописа	Добне групе – удео у броју становника (%)		
	0-19	20-64	65 и више
1961	32,76	59,35	7,89
1971	29,51	60,31	10,18
1981	26,09	61,43	12,47
1991	24,9	61,91	12,98
2002	22,31	60,96	16,73

Графикон бр.1 – Старосна структура становништва

Просечна старост становништва је 40,4 године.

Становништво је све старије јер је све мањи прилив младих, а животни век становника продужен

ПРИРОДНО КРЕТАЊЕ СТАНОВНИШТВА

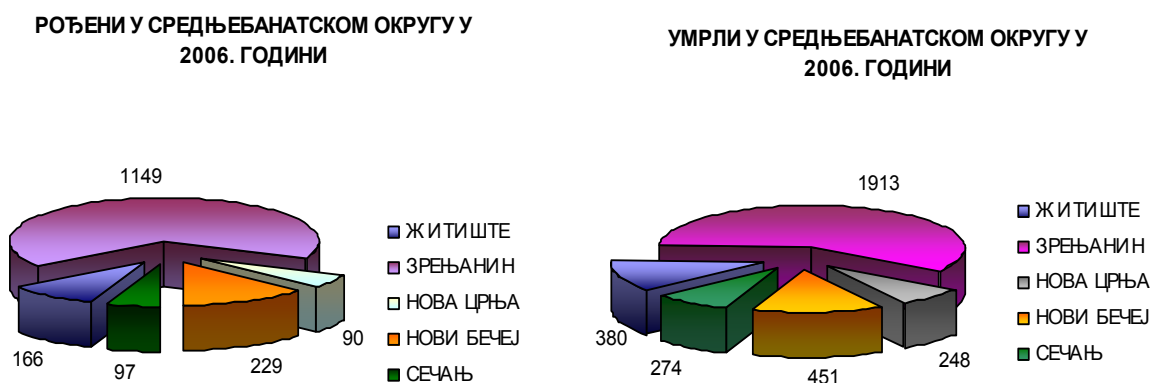
У Средњебанатском округу у 2006. години:

- **рођено** је 1738 деце – 938 мушког и 800 женског пола.
Од 1738 деце, 1731 рођено је живо, а 7 мртворођено.
- **умрло** је 3266 становника : 1659 мушког, а 1607 женског пола.

Природни прираштај је негативан од - 1535 становника.

Природно кретање становништва према напред наведеним подацима у 2006. години карактерише биолошка регресија. Она је резултат веома ниске стопе наталитета (живорођених) 8,30‰ и високе стопе општег морталитета (умрлих) 15,67‰. Стопа природног прираштаја је -7,36‰.

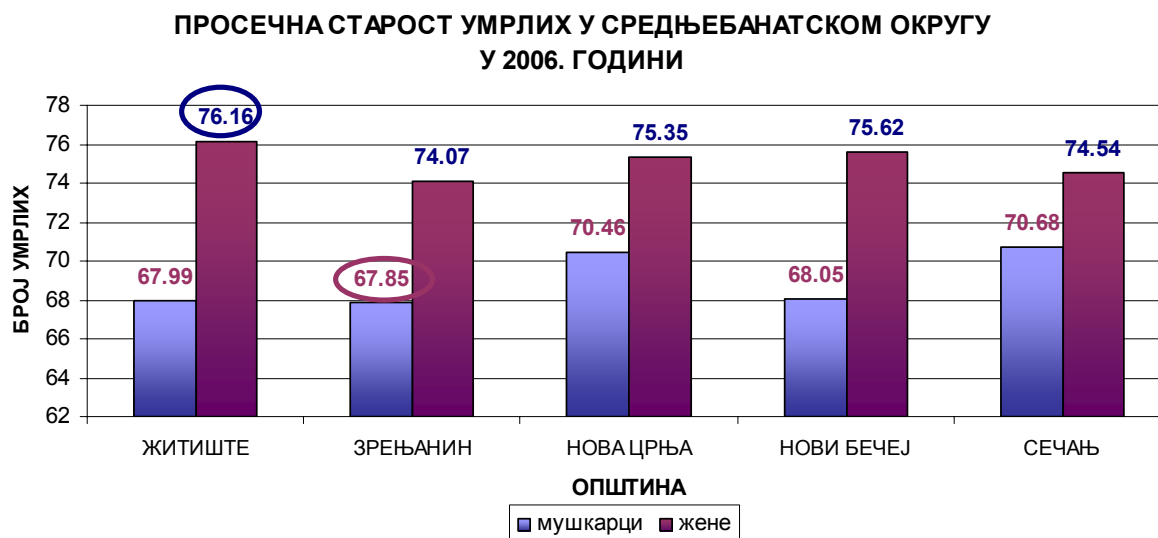
Графикон бр. 2 - Природно кретање становништва у 2006. години, представљено по општинама

Просечна старост умрлих 2006. године у Округу је 71.64 година - умрлих мушкараца 68,35 година, а жена 74.66 година.

Најдуже живе жене у општини Житиште, а најкраће мушкарци у општини Зрењанин.

Графикон бр. 3 – Просечна старост умрлих у 2006. години– по полу и општинама

Смртност је најинтензивнија у старосној групи 75-84 година, као што показује графикон бр. 4

Графикон бр. 4 – Старосна структура умрлих у 2006. години

III УМИРАЊЕ СТАНОВНИШТВА

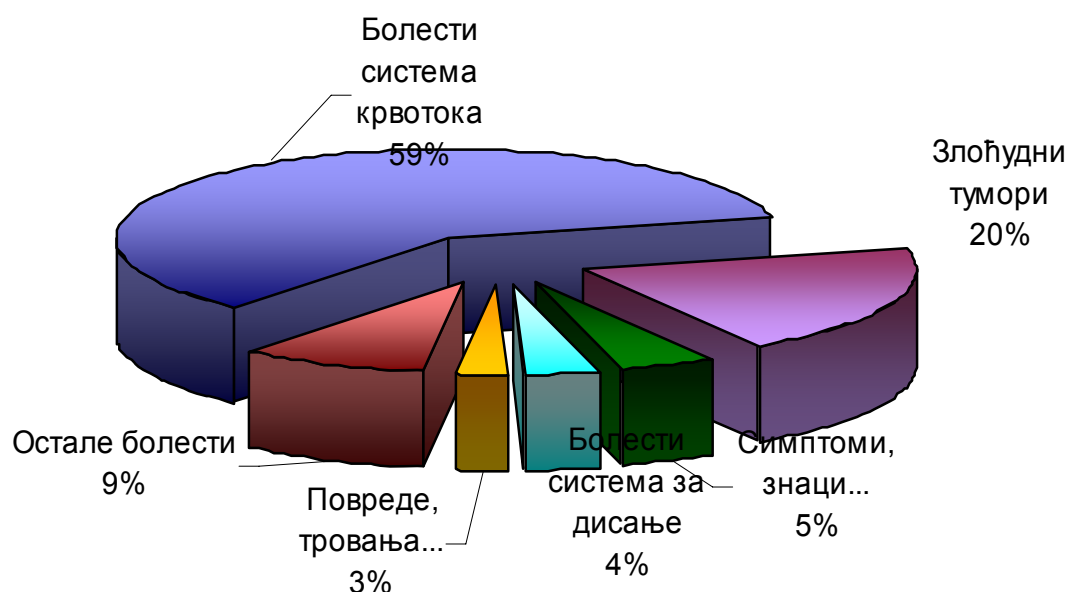
Становници Средњебанатског округа у 2006. години највише су умирали од болести крвотока и тумора (табела бр. 3, графикон бр. 5)

Табела бр. 3 - Узроци умирања у 2006. години

Ранг	ГРУПА БОЛЕСТИ ПО МКБ-10	Број	Процентуално учешће
I	Болести система крвотока	1960	60.91
II	Злоћудни тумори	654	20.32
III	Симптоми, знаци и недовољно дефинисана стања	151	4.69
IV	Повреде, тровања и последице деловања спољњих узрока	118	3.67
V	Болести система за дисање	86	2.67
VI	Остале болести	297	7.74
УКУПНО		3266	100,00

Графикон бр. 5 – структура умирања у 2006. години

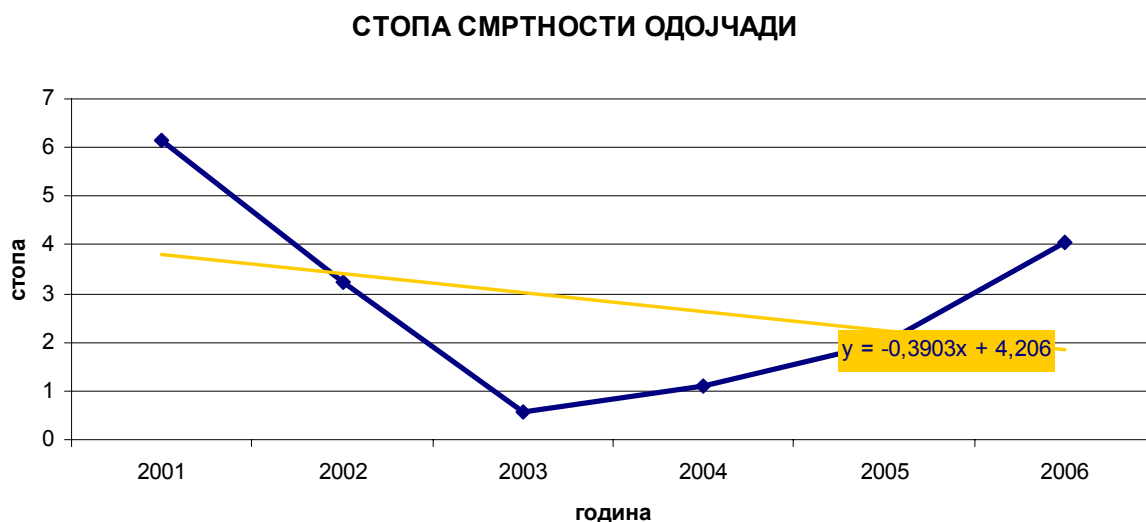
Узроци умирања у 2006. години

Веома важан показатељ здравственог стања деце, али и становништва у целини је **смртност одојчади**, тј. деце до годину дана старости. Повезаност стопе умирања одојчади са социо-економским развојем позната је и илустрована у литератури и показује негативну корелацију између ове стопе и националног дохотка једне државе. Толерантна стопа смртности одојчади за Европу је до 20‰.

У Средњебанатском округу у 2006. години умрло је 7 одојчади, што даје стопу смртности одојчади од 4,04‰ (графикон бр. 6)

Графикон бр. 6 – Стопа смртности одојчади

Од 2003. године стопа смртности одојчади је у порасту, али задржава ниске вредности. Тренд смртности одојчади је у опадању.

Узроци смрти новорођенчади приказан је у табели бр.4.

Табела бр. 4 – Узроци умирања новорођенчади у 2006. години приказан по полу и општинама

IV ОБОЉЕВАЊЕ СТАНОВНИШТВА

ОБОЉЕВАЊЕ У ВАНБОЛНИЧКИМ ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА

Један од показатеља здравственог стања становништва је обољевање (морбидитет), које се региструје кроз Програм статистичких истраживања од интереса за целу земљу и односи се на обољевање оног дела становништва које је користило здравствену заштиту у посматраном периоду.

Регистровање обољевања тј. морбидитета у **амбулантно диспанзерској служби** показује да је у 2006. години забележено 465041 дијагноза кроз учињене посете целокупног становништва округа у примарној здравственој заштити.

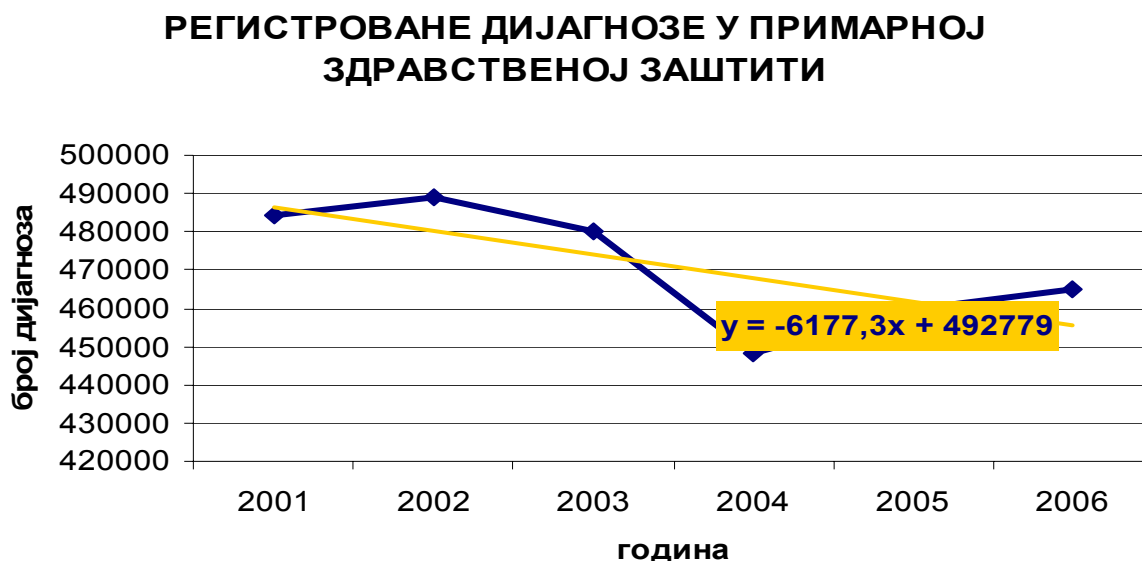
Табела бр. 5 – Регистроване дијагнозе у примарној здравственој заштити у периоду 2002-2006. година

година насеље	Округ	Житиште	Зрењанин	Нова Црња	Нови Бечеј	Сечањ
2002	489145	29053	314418	30808	78666	36200
2003	480220	31985	306453	30144	68734	42904
2004	448348	35997	317103	30055	71324	48187
2005	459860	29871	278941	29508	65000	37751
2006	465041	40730	290378	28763	66279	38891

Број регистрованих дијагноза у примарној здравственој заштити већи је него у претходне две године, што индиректно указује на пораст обољевања. Ипак, линија тренда показује опадање броја дијагноза (графикон бр. 7)

Општина	Дијагноза	шифра по МКБ-10	укупно	мушко	женско
Зрењанин	Гушење новорођенчета	P219	1	0	1
	Сепса новорођенчета	P369	1	1	0
	Интралобањско крварење без повреде	P529	1	0	1
	Болест мозга новорођенчета	P911	1	1	0
	Изненадна смрт, узрок непознат	R960	2	2	0
Сечањ		A415	1	1	0
Средњебанатски округ			7	4	3

Графикон бр. 7 – Регистроване дијагнозе у 2006. години

Регистрована обољења представљена су по службама, које покривају одређену категорију становништва.

У структури обољевања мале и предшколске деце нема битнијих промена у односу на претходни период – и даље доминирају болести система за дисање и инфективне и паразитарне болести - табела бр. 6 и 7

Табела бр. 6 – Обољевање мале деце у у 2006. години

ГРУПА ОБОЉЕЊА	ранг	број дијагноза	процентуална заступљеност
Болести система за дисање	I	23069	49.52
Инфективне и паразитарне болести	II	6155	13.21
Фактори који утичу на здравствено стање	III	3841	8.24
Болести уха и мастоидног наставка	IV	2959	6.35
Болести коже и поткожног ткива	V	2680	5.75

Табела бр. 7 – Обољевање школске деце у у 2006. години

ГРУПА ОБОЉЕЊА	ранг	број дијагноза	процентуална заступљеност
Болести система за дисање	I	17579	36.60
Инфективне и паразитарне болести	II	8873	18.48
Фактори који утичу на здравствено стање	III	5876	12.23
Симптоми, знаци и недовољно дефинисана стања	IV	3184	6.63
Болести коже и поткожног ткива	V	2642	5.50

Код одраслих (општа медицина и медицина рада) регистровано је највише хроничних незаразних обољења - болести система за дисање и крвотока (табеле бр. 8 и 8а) и задржана структура обољевања као у претходном периоду.

Табела бр. 8 – обољевање одраслих – општа медицина у 2006. години

ГРУПА ОБОЉЕЊА	ранг	број дијагноза	процентуална заступљеност
Болести система за дисање	I	62274	18.93
Болести система крвотока	II	59370	18.05
Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	III	34162	10.39
Болести мокраћно-полног система	IV	29609	9.00
Фактори који утичу на здравствено стање	V	26825	8.15

Табела бр. 8а – обољевање одраслих – медицина рада у 2006. години

ГРУПА ОБОЉЕЊА	ранг	број дијагноза	процентуална заступљеност
Болести система крвотока	I	4195	16.45
Болести ока и припојака ока	II	3927	15.40
Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	III	2746	10.77
Болести система за дисање	IV	2460	9.65
Фактори који утичу на здравствено стање	V	2051	8.04

У здравственој заштити жена (саветовалиште за жене) доминирају болести мокраћно-полног система и фактори који утичу на здравствено стање, док су остале дијагнозе заступљене у мањем проценту – табела бр. 9.

Табела бр. 9 – обољевање у службама за здравствену заштиту жена у Средњебанатском округу у 2006. години

ГРУПА ОБОЉЕЊА	ранг	број дијагноза	процентуална заступљеност
Болести мокраћно-полног система	I	10224	63.82
Фактори који утичу на здравствено стање	II	3328	20.77
Компликације трудноће, рађања, бабиња	III	840	5.24
Инфективне и паразитарне болести	IV	665	4.15
Тумори	V	530	3.31

ОБОЉЕВАЊЕ У СТАЦИОНАРНИМ ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА

Стационарну здравствену делатност у Средњебанатском округу пружају:

- Општа болница “Ђорђе Јоановић” у Зрењанину,
- Специјална болница за плућне болести “Др Васа Савић” у Зрењанину и
- Специјална болница за физикалну медицину и рехабилитацију “Русанда” у Меленцима.

Структура обољевања у стационарима је специфична и разликује се због различите патологије коју болнице покривају.

Због ових разлога обољевање је представљено одвојено за сваку болницу, у табелама бр. 10, 11 и 12.

Општа болница „Ђорђе Јоановић“ Зрењанин спроводи специјалистичко-консултативну и стационарну здравствену делатност за становништво Средњебанатског округа, за лица свих узраста, оболелих од разних врста болести и повреда.

У 2006. години, у општој болници, регистровано је највише случајева болести система крвотока, органа за варење и обољења из групе тумори (табела бр. 10)

Табела бр. 10 – Обољевање у општој болници „Ђорђе Јоановић“ Зрењанин у 2006. години

ГРУПА ОБОЉЕЊА	ранг	број случајева	процентуална заступљеност
Болести система крвотока	I	3274	19.87
Болести органа за варење	II	2606	15.82
Тумори	III	1908	11.58
Болести мокраћно-полног система	IV	1610	9.77
Болести система за дисање	V	1311	7.96

У Специјалној болници за плућне болести “Др Васа Савић” обједињени су примарна и секундарна превенција, хоспитално лечење и рехабилитација респираторне патологије нашег региона.

Структура морбидитета у Специјалној болници за плућне болести није се изменила у односу на претходни период.

Табела бр. 11 – Специјална болница за плућне болести «Др Васа Савић» Зрењанин, обољевање у 2006. години

ГРУПА ОБОЉЕЊА	ранг	број случајева	процентуална заступљеност
Болести система за дисање	I	897	63.30
Тумори органа за дисање	II	414	29.22
Заразне и паразитарне болести	III	54	3.81
Болести система крвотока	IV	33	2.33
Симптоми, знаци и недовољно дефинисана стања	V	9	0.64

Специјална болница за физикалну медицину и рехабилитацију "Русанда" се бави рехабилитацијом обољења централног и периферног нервног система, коштаног и мишићног система, крвних судова и реуматизма.

У структури обољења Специјалне болница за физикалну медицину и рехабилитацију заступљена су иста обољења као и претходних година.

Табела бр. 12 - Специјална болница за физикалну медицину и рехабилитацију "Русанда" - обољевање у 2006. години

ГРУПА ОБОЉЕЊА	ранг	број случајева	процентуална заступљеност
Болести мишићно-коштаног и везивног ткива	I	2750	49.05
Болести нервног система	II	2173	38.76
Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора	III	518	9.24
Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма	IV	92	1.64
Болести система крвотока	V	34	0.61

V ЭПИДЕМИОЛОШКА СИТУАЦИЈА ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У СРЕДЊЕБАНАТСКОМ ОКРУГУ У 2006. ГОДИНИ

ИНЦИДЕНЦИЈА ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

Током 2006. године Заводу за јавно здравље Зрењанин пријављено је укупно 5890 случајева заразних болести, уз инциденцију од 2825,54. Пораст инциденције, у односу на претходни период, резултат је промена у начину пријављивања заразних болести, које су олакшале пријављивање – увођење збирних пријава заразних болести код појединих група обољења.

Табела бр. 1 - Кретање заразних болести у Средњебанатском округу 2002-2006. године

Година	Број оболелих	Инц/100 000	Број умрлих	Мт/100 000
2002	2658	1275,09	3	1,44
2003	2379	1141,25	1	0,48
2004	3659	1755,29	5	2,40
2005	2671	1281,32	4	1,92
2006	5890	2825,54	3	1,44

Највиша инциденција акутних заразних болести у 2006. године била је општинама Сечањ, Нова Црња (табела бр. 2).

Табела бр. 2 - Кретање броја пријављених случајева заразних болести и стопа инциденције (Инц. / 100 000) у Средњебанатском округу у периоду 2002-2006. год.

Година		Општина				
		Зрењанин	Нови Бечеј	Житиште	Сечањ	Нова Црња
2002	Бр. обол.	1589	583	134	125	227
	Инц/100000	1203,32	2165,35	656,89	763,26	1786,70
2003	Бр. обол.	1619	194	160	292	114
	Инц/100000	1226,04	720,55	784,35	1782,99	897,28
2004	Бр. обол.	2277	718	229	173	262
	Инц/100000	1724,60	2666,77	1122,60	1056,36	2062,18
2005	Бр. обол.	1334	566	264	377	130
	Инц/100000	1010,22	2102,21	1294,18	2302,01	1023,22
2006	Бр. обол.	3022	723	438	1120	589
	Инц/100000	2288,51	2685,34	2147,16	6838,86	4635,97

МОРТАЛИТЕТ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

Од заразних болести у 2006. години умрле су 3 особе (табела бр. 3). Смртни случајеви били су последица септичног стања.

Табела бр. 3 - Број умрлих и стопе морталитета према врсти заразних болести у Средњебанатском округу у периоду 2002-2006. године

Обољење	Број умрлих и стопе морталитета(мт/ 100.000) по годинама				
	2002	2003	2004	2005	2006
ХИВ	0	0	0	1 (0,48)	0
Бактеријски пролив	0	0	0	0	0
Салмонелозе	0	0	0	0	0
Бактеријски менингитис	0	0	1 (0,48)	2 (0,96)	0
Менингоенцефалитис	0	0	0	0	0
Тетанус	0	0	0	0	0
Сепса	2 (0,96)	0	3 (1,44)	0	3 (1,44)
Остало	1 (0,48)	1 (0,48)	1 (0,48)	1 (0,48)	0
Укупно	3 (1,44)	1 (0,48)	5 (2,40)	4 (1,92)	3 (1,44)

ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

Епидемијско јављање болести током 2006. године регистровано је у четири општине у Средњебанатском округу. Највећи број епидемија регистрован је у општини Сечањ – 4, општини Зрењанин – 3 и у општинама Житиште и Нови Бечеј по 1.

Алиментарним путем се ширио највећи број епидемија – укупно 7 , у којима је укупно оболело 30 особа.

Поред тога, регистроване су две епидемије са аерогеним начином ширења и то епидемије кју грознице у којима је укупно оболело 34 лица.

Табела бр. 4 - Епидемије заразних и паразитских болести у Средњебанатском округу према путевима ширења у периоду 2002-2006. год.

Пут ширења		Година				
		2002	2003	2004	2005	2006
Алимент.	бр. епид.	5	13	2	8	7
	бр. обол.	296	41	7	112*	30
Аерогене	бр. епид.	0	1	0	0	2
	бр. обол.	0	10	0	0	34
Контактне	бр. епид.	1	0	5	0	0
	бр. обол.	2	0	47	0	0
Хидричне	бр. епид.	0	0	0	0	0
	бр. обол.	0	0	0	0	0
Интрахоспиталне	бр. епид.	0	0	0	0	0
	бр. обол.	0	0	0	0	0
Укупно	бр. епид.	6	14	7	8	9
	бр. обол.	298	51	54	112*	64

*две епидемије хепатитиса А наставиле су се и у 2006. години

СТРУКТУРА ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

Посматрајући заразне болести према структури, водећу групу чине и даље обољења из групе респираторних заразних болести. На другом месту по учесталости су цревне заразне болести, а затим следе паразитарна обољења.

Респираторне заразне болести

Респираторне заразне болести у 2006. години представљале су 79,12% свих пријављених заразних болести у Средњебанатском округу. Увођење збирног начина пријављивања за поједине заразне болести довело је до потпунијег пријављивања заразних болести. Како су новим начином пријављивања заразних болести највећим делом обухваћене респираторне заразне болести, евидентан је и значајан пораст удела респираторних заразних болести у укупном броју регистрованих обољења.

Табела бр. 5 - Кретање респираторних заразних болести у Средњебанатском округу у периоду 2002-2006. године

Година	Број оболелих	Инц/100 000	Број умрлих	Мт/100 000
2002	1821	873,56	1	0,48
2003	1557	746,92	1	0,48
2004	2128	1020,84	2	0,96
2005	1835	880,28	3	1,44
2006	4660	2235,48	0	0

Највећи број пријављених случајева респираторних заразних болести представља стрептококна упала ждрела и крајника, која чини 59,70 % свих респираторних заразних болести. По учесталости затим следе варичела, вирусна и бактеријска упала плућа и шарлах.

Када је реч о болестима које се могу превенирати вакцинацијом, пријављен је један случај паротитиса.

Табела бр. 6 - Учесталост појединих респираторних обољења у Средњебанатском округу у периоду 2002-2006.

Обољење	Број оболелих по годинама				
	2002	2003	2004	2005	2006
Варичела	1639	1291	1451	1245	1480
Туберкулоза	74	57	60	31	27
Стрептококна ангина	48	141	503	347	2782
Шарлах	35	22	43	30	82
Инфективна моноклеоза	22	38	63	48	61
Бактеријски менингитис	2	2	6	7	5
Паротитис	2	4	0	1	1
Рубеола	2	2	0	1	0
Пнеумонија	-	-	-	-	222

Цревне заразне болести

У структури заразних болести цревне заразне болести заузимају друго место.

Табела бр. 7 - Кретање цревних заразних болести у Средњебанатском округу у периоду 2002-2006. године

Година	Број оболелих	Инц/100 000	Број умрлих	Мт/100 000
2002	244	117,05	0	0
2003	366	175,58	0	0
2004	449	215,39	0	0
2005	559	268,16	0	0
2006	821	393,85	0	0

Највећи број пријављених случајева из ове групе представља акутни заразни пролив и желудачно-цревно запаљење заразног порекла. На другом месту по учесталости су бактеријске цревне инфекције, а на трећем хепатитис А.

Током 2006. године регистровано је 7 епидемија цревних заразних болести. Као узрочник епидемија *S. enteritidis* регистрована је у 3 случаја, а реч је о мањим епидемијама породичног карактера у којима је укупно оболело 9 лица.

Епидемиолошка ситуација у погледу бациларне дизентерије је повољна. Регистрована су укупно 3 појединачна случаја ове болести.

Табела бр. 8 - Учесталост појединих цревних заразних болести у Средњебанатском округу у периоду 2002-2006.

Обољење	Број оболелих по годинама				
	2002	2003	2004	2005	2006
Акутни заразни пролив (бактеријски)	143	223	256	145	142
Тровање храном узроковано Салмонелом	65	117	54	39	63
Тровање храном узроковано бактеријама	15	14	53	15	53
Хепатитис А	6	5	38	110	72
Бациларна дизентерија	9	7	10	3	3
Вирусни менингитис	2	0	0	2	0
Вирусни хепатитис неозначени	3	0	5	5	5
Акутни заразни пролив (вирусни)	1	0	30	0	0
Акутни заразни пролив и желудачна инфекција	0	0	0	0	481

Паразитарне заразне болести

Пораст броја оболелих из ове групе резултат је промена у начину пријављивања заразних болести – увођења збирног начина пријављивања.

Табела бр. 9 - Кретање паразитарних заразних болести у Средњебанатском округу у периоду 2002-2006. године

Година	Број оболелих	Инц/100 000
2002	189	90,67
2003	155	74,36
2004	597	286,39
2005	196	94,02
2006	277	132,88

Током 2006. године укупно је пријављено 277 оболелих од шуге. Није регистровано епидемијско јављање ове болести.

Табела бр. 10 - Учесталост појединих паразитарних заразних болести у Средњебанатском округу у периоду 2002-2006.

Обољење	Број оболелих по годинама				
	2001	2002	2003	2004	2005
Шуга	184	120	239	196	277
Дерматофитозе и микозе	8	21	273	0	0
Кандидијаза	4	6	29	0	0
Ентеробијаза	6	7	42	0	0
Аскаријаза	0	0	7	0	0
Хелминтијазе црева недефинисане	1	0	7	0	0

Остале заразне болести

Пад инциденције у овој групи заразних болести, након 2004. године, резултат је нових законских прописа, по којима се херпес зостер и црвени ветар, више не пријављују.

Смртни исходи – 3 последица су септичног стања.

Табела бр. 11 - Кретање осталих заразних болести у Средњебанатском округу у периоду 2002-2006. године

Година	Број оболелих	Инц/100 000	Број умрлих	Мт/100 000
2002.	185	88,75	2	0,96
2003.	274	131,44	0	0
2004.	423	202,92	3	1,44
2005.	32	15,35	1	0,48
2006.	34	16,31	3	1,44

Највећи епидемиолошки значај имају парентерални хепатитиси и инфекције вирусом ХИВ -а У 2006. регистровано је 7 случајева акутног и 3 хроничног хепатитиса Б. Такође, регистрована су 4 случаја хроничног хепатитиса Ц.

Табела бр. 12 - Учесталост осталих заразних болести у Средњебанатском округу у периоду 2002-2006.

Обољење	Број оболелих по годинама				
	2002	2003	2004	2005	2006
Херпес зостер	86	163	307	-	-
Црвени ветар	76	80	77	-	-
Хепатитис Б, акутни	14	8	12	6	7
Хепатитис Б, хронични	4	2	3	5	3
Хепатитис Ц, хронични	8	17	9	8	4
Хепатитис Ц, акутни	2	2	0	1	0
Сепса	6	5	15	11	20
Сида	0	0	0	1	0

Зоонозе

Обољења из ове групе заразних болести показују мале осцилације броја оболелих у последње три године.

У 2006. години нису регистровани смртни случајеви као последица болести из ове групе заразних болести.

Табела бр. 13 - Кретање зооноза у Средњебанатском округу у периоду 2002-2006. године

Година	Број оболелих	Инц/100 000	Број умрлих	Мт/100 000
2002	218	104,58	0	0
2003	20	9,59	0	0
2004	16	7,68	0	0
2005	20	9,59	0	0
2006	39	18,71	0	0

Особе оболеле од кју грознице чине највећи број оболелих у овој групи заразних болести. Обољење је регистровано у епидемијској форми – 2 епидемије, у којима је оболело укупно 34 особе.

Табела бр. 14 - Учесталост појединих зооноза у Средњебанатском округу у периоду 2002-2006.

Обољење	Број оболелих по годинама				
	2002	2003	2004	2005	2006
Трихинелоза	212	4	0	9	0
Кју грозница	5	14	2	2	36
Ехинококоза	0	1	3	4	1
Токсоплазмоза	1	0	1	2	0
Лептоспироза	1	1	1	2	1
Бруцелоза	0	0	8	0	0
Тетанус	0	0	0	0	0
Хеморагична грозница	0	0	0	0	1

Трансмисивне заразне болести

У групи трансмисивних заразних болести регистровано је 5 случајева лајмске болести.

Табела бр. 15 - Кретање трансмисивних заразних болести у Средњебанатском округу у периоду 2002-2006. године

Година	Број оболелих	Инц /100 000
2002	0	0
2003	0	0
2004	3	1,44
2005	2	0,96
2006	5	2,40

Венеричне заразне болести

У групи венеричних заразних болести у 2006. години пријављена су 54 случаја гениталне хламидијазе и по један случај гонококне инфекције и сифилиса.

Табела бр. 16 - Кретање венеричних заразних болести у Средњебанатском округу у периоду 2002-2006. године

Година	Број оболелих	Инц/100 000
2002	5	2,40
2003	7	3,36
2004	43	20,63
2005	25	11,99
2006	56	26,86

ИМУНОПРОФИЛАКСА ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

Антирабична заштита

У току 2006. године Заводу за јавно здравље Зрењанин укупно се обратило 301 лице озлеђено од животиња. Од тог броја комплетан антирабични третман спроведен је код 28 особа, или код 9,30 % озлеђених. Највећи број озледа нанет је од стране паса непознатог власника.

Табела бр. 17 - Кретање броја озлеђених и вакцинисаних против беснила у Средњебанатском округу у периоду 2002-2006. године

Година	Број озлеђених	Број вакцинисаних	Проценат вакцинисаних
2002	316	97	30,70
2003	278	54	19,42
2004	300	54	18,00
2005	331	56	16,92
2006	301	28	09,30

Обавезне систематске имунизације

Спровођење програма обавезних имунизација било је успешно. Постигнут је висок обухват обвезника на нивоу округа.

Успешност у спровођењу Програма обавезних имунизација лица одређеног узраста огледа се и у броју регистрованих вакцинабилних болести. Од свих болести које се могу превенирати вакцинацијом, током 2006. године пријављен је само један случај епидемичног паротитиса.

Табела бр. 18 - Спровођење програма обавезних имунизација у Средњебанатском округу у периоду 2002-2006. године

Вакцина		Проценат имунизованих обвезника по годинама				
		2002	2003	2004	2005	2006
ПОЛИО	вакц.	96,3	97,7	97,0	97,1	96,89
	Рев. I	99,6	97,1	98,9	99,8	94,99
	рев. II	99,0	96,9	99,0	98,4	92,08
	рев. III	99,0	98,1	99,0	99,2	94,27
ДИ-ТЕ-ПЕР	вакц.	97,2	97,0	96,1	96,4	94,37
	рев.	98,5	97,1	98,1	98,5	97,06
ДИ-ТЕ	рев.	97,6	98,0	99,3	99,3	99,82
ДИ-ТЕ про адултис	рев.	99,1	96,4	99,1	99,3	94,94
ТЕ-АЛ	рев.	100	100	95,0	95,2	-
ММР	вакц.	96,8	98,4	98,9	98,2	94,59
	рев. 7 год.	-	-	-	-	93,90
	рев. 12 г.	88,5	63,3	97,8	98,5	92,34
ПЕРТУСИС	рев.	-	-	-	-	-
ТУБЕРКУЛОЗА	вакц.	98,9	99,8	99,4	98,5	99,8
	рев.	99,7	-	-	-	-
ХЕПАТИТИС Б вакц.	вакц.	-	-	0	29,5	94,82
	вакц. 12г.	-	-	-	-	32,37

VI ХРОНИЧНЕ НЕЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

Хроничне незаразне болести су водећи узроци морбидитета и mortalитета. У складу са њиховим значајем и законском регулативом из ове области Центар за контролу и превенцију заразних болести формирао је три регистра у циљу праћења ових болести – Регистар за малигне болести, Регистар за шећерну болест и Регистар за акутни коронарни синдром.

МАЛИГНЕ НЕОПЛАЗМЕ У СРЕДЊЕБАНАТСКОМ ОКРУГУ У 2005.ГОДИНИ

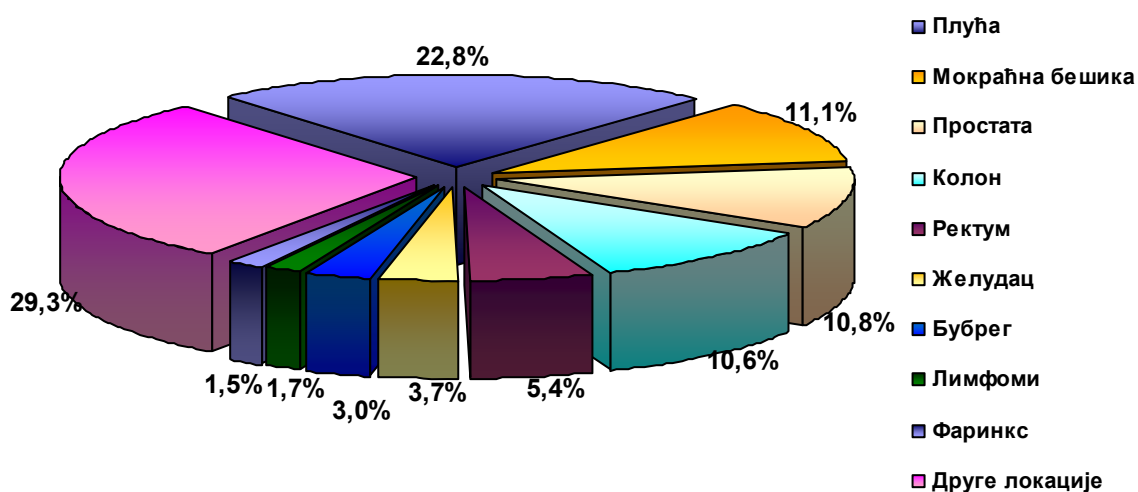
У регистру за малигне неоплазме Средњебанатског округа на основу пријава малигних неоплазми у 2005. години, регистровано је 887 особа оболелих од малигних неоплазми, од чега у мушкој популацији 460 оболелих особа или 51,86%, а у женској 427 оболелих или 48,14%.

По подацима прикупљеним у Заводу за јавно здравље Зрењанин у 2005.години, на основу ДЕМ-2 листића, евидентирано је 574 смртних случајева од малигних неоплазми, од чега у мушкој популацији 344 смртна случаја или 59,83% и 230 смртна случаја или 40,17% у женској популацији.

МАЛИГНЕ НЕОПЛАЗМЕ КОД МУШКАРАЦА

Инциденција малигних неоплазми код мушкараца

Графикон бр 1 - Водеће локализације у оболевању од малигних неоплазми код мушкараца у 2005. години

У структури оболелих од малигних неоплазми по локализацији код мушкараца се карцином плућа налази на првом месту, са учешћем од 22,8%. Високо учешће у структури оболелих од малигних неоплазми имају и карцином мокраћне бешике -11,1% и простате -10,8% (графикон. бр. 1).

Табела бр. 1 - Број новооболелих случајева малигних неоплазми код мушкараца у 2005. години, представљен према водећим локализацијама и општинама

Примарна локализација	Средњебанатски округ	Општине округа				
		Зрењанин	Нова Црња	Житиште	Сечањ	Нови Бечеј
Плућа и бронхије	105	66	5	17	7	10
Мокраћна бешика	51	38	2	5	2	4
Простата	50	39	3	7	6	4
Дебело црево	49	28	3	8	2	8
Задње црево	25	17	1	4	0	3
Желудац	17	10	1	2	2	2
Бубрег	14	9	1	0	3	1
Лимфоми	8	3	0	1	0	4
Ждрело	7	4	1	1	0	1
Друге локализације	134	90	9	12	15	18
Све локализације	460	295	26	57	27	55
Све локализације без коже	396	246	24	52	25	49

У структури оболелих од малигних неоплазми код мушкараца, у свим општинама и округу укупно, предњачи карцином плућа и бронхија.

Табела бр. 2 - Стопе инциденције од малигних неоплазми, изпажене на 100.000 код мушкараца у 2005. години, представљен према водећим локализацијама и општинама

Примарна локализација	Средњебанатски округ	Општине округа				
		Зрењанин	Нова Црња	Житиште	Сечањ	Нови Бечеј
Плућа и бронхије	103,85	103,47	80,91	171,23	86,74	76,07
Мокраћна бешика	50,44	59,57	32,36	50,36	24,78	30,43
Простата	49,45	47,03	48,54	70,50	74,35	30,43
Дебело црево	48,46	43,89	48,54	80,58	24,78	60,86
Задње црево	24,72	26,65	16,18	40,29	0	22,82
Желудац	16,81	15,67	16,18	20,15	24,78	15,21
Бубрег	13,84	14,11	16,18	0	37,17	7,60
Лимфоми	7,91	4,70	0	10,07	0	30,43
Ждрело	6,92	6,27	16,18	10,07	0	7,60
Друге локализације	132,52	141,09	145,63	120,87	185,87	136,94
Све локализације	454,94	462,47	420,71	547,13	334,57	418,41
Све локализације без коже	391,64	385,65	388,35	523,77	309,79	372,76

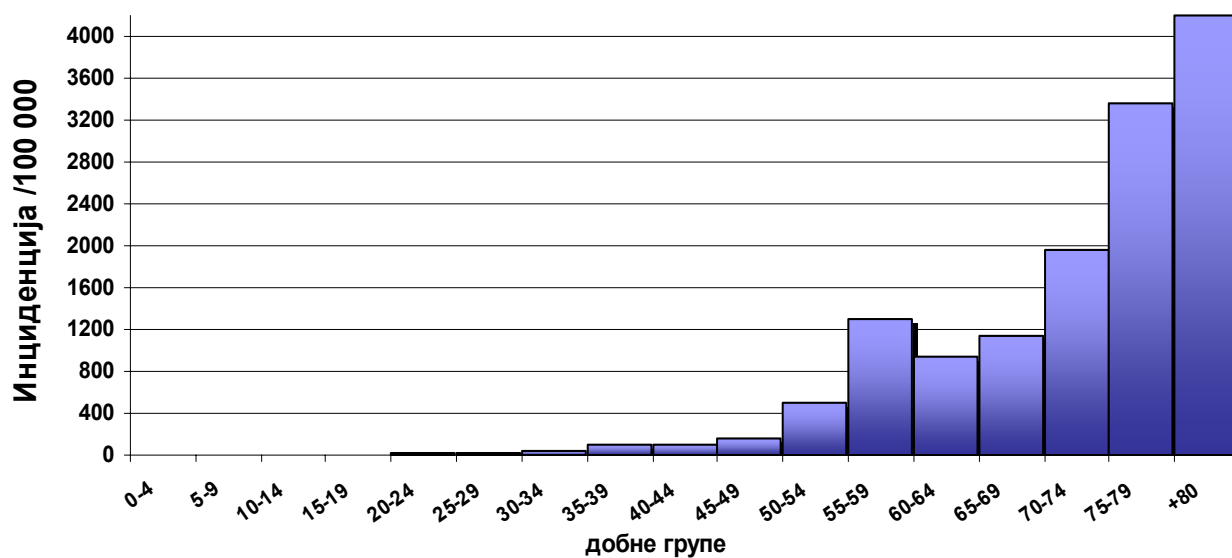
Стопа инциденције малигних неоплазми код мушкараца износи 454,54 оболелих мушкараца на 100.000.

Највише вредности инциденције региструју се у општини Житиште - 547,13/100.000, а најниже у општини Сечањ - 334,57/100.000 (табела бр. 2, картограм бр. 1).

Картограм бр.1 - Стопе инциденције малигних неоплазми, све локализације (C00-C97), код мушкараца у Средњебанатском округу у 2005. години

Графикон бр. 2 - Узрасно-специфичне стопе инциденције од малигних тумора свих локализација изражених на 100.000, код мушкараца у 2005.години

Оболели од малигних неоплазми у Средњебанатском округу региструју се у добној групи од 5-9 године и у свим добним групама преко 20 година живота.

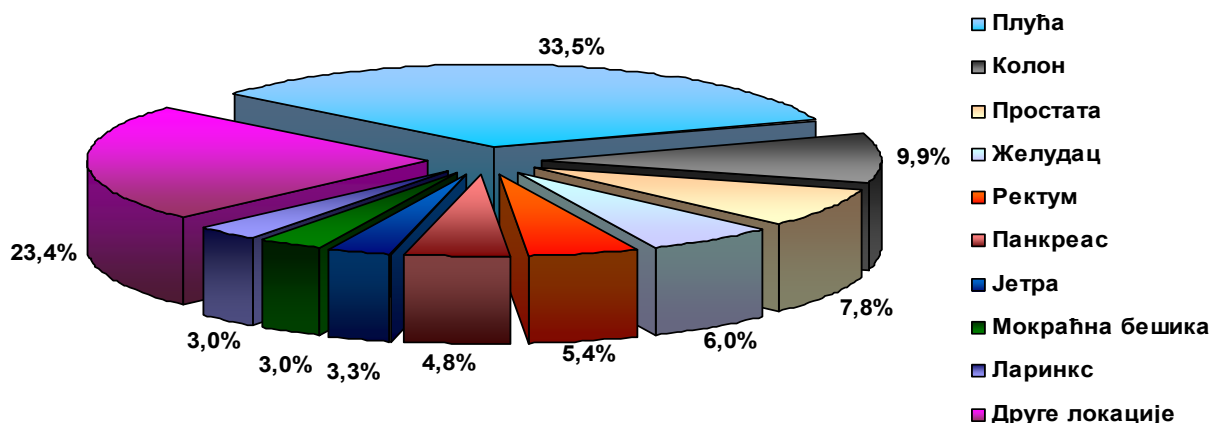
Стопа инциденције код мушкараца износи 454,94 оболелих мушкараца на 100.000, док се највише вредности узрасно специфичне стопе инциденције региструју у добној групи старијих од 80 година (4191,03/100 000) (графикон бр. 2).

Морталитет малигних неоплазми код мушкараца

У структури умрлих од малигних неоплазми код мушкараца, карцином плућа се налази на првом месту, са учешћем од 33,5%.

Високо учешће у структури умрлих од малигних неоплазми имају и карцином дебелог црева -9,9% и простате - 7,8% (графикон бр. 3).

Графикон бр. 3 - Водеће локализације у умирању од малигних неоплазми код мушкараца у 2005. години

Табела бр. 3 - Број умрлих случајева од малигних неоплазми код мушкараца у 2005. години, представљен према водећим локализацијама и општинама

Примарна локализација	Средњебанатски округ	Општине округа				
		Зрењанин	Нова Црња	Житиште	Сечањ	Нови Бечеј
Плућа и бронхије	112	68	6	14	8	16
Дебело црево	33	22	2	4	2	3
Простата	26	20	1	2	1	2
Желудац	20	13	1	1	2	3
Задње црево	18	12	2	3	2	0
Гуштерача	16	9	3	3	1	0
Јетра	11	8	0	1	1	1
Мокраћна бешика	10	7	0	1	0	2
Грклан	10	5	2	0	2	1
Друге локализације	77	47	5	11	8	7
Све локализације	334	211	22	40	27	35
Све локализације без коже	327	206	22	39	26	35

У структури умрлих од малигних неоплазми код мушкараца предњачи карцином плућа и бронхија, у свакој општини и округу укупно.

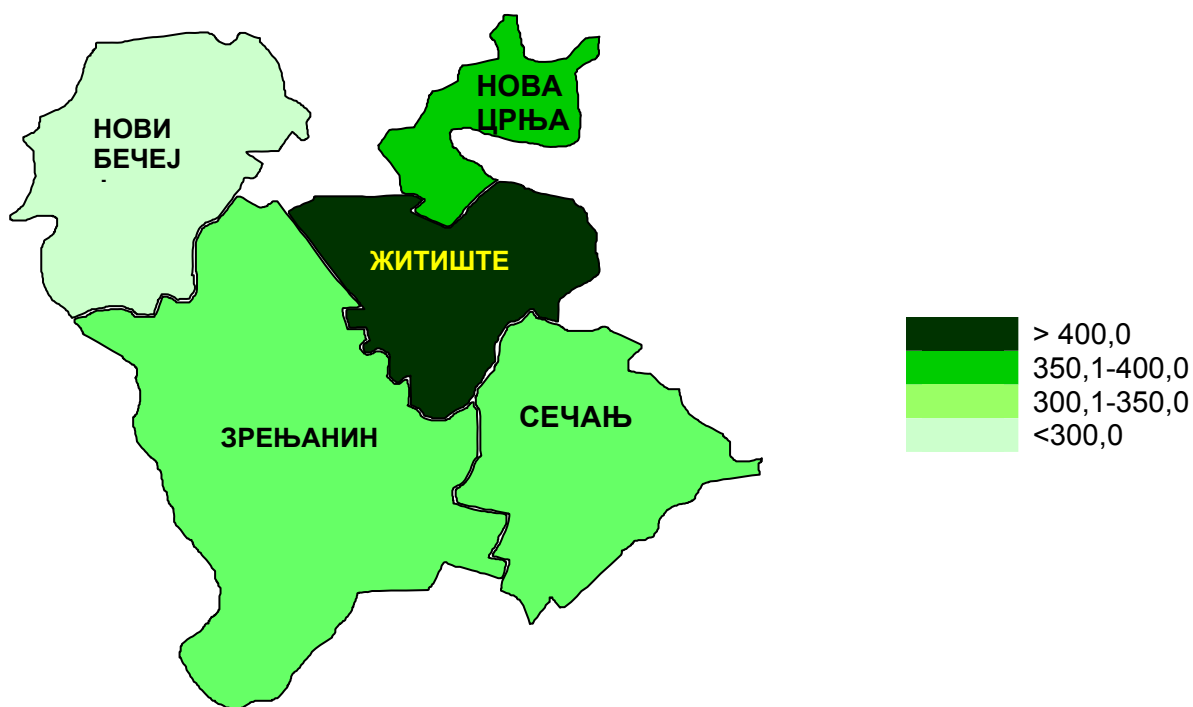
Табела бр. 4 - Стопе морталитета од малигних неоплазми изражене на 100.000, код мушкараца у 2005. години, представљене према водећим локализацијама и општинама

Примарна локализација	Средњебанатски округ	Општине округа				
		Зрењанин	Нова Црња	Житиште	Сечањ	Нови Бечеј
Плућа и бронхије	110,77	106,60	97,08	141,01	99,13	121,71
Дебело црево	32,64	34,49	32,36	40,29	24,78	22,82
Простата	25,71	31,35	16,18	20,14	13,39	15,21
Желудац	19,78	20,38	16,18	10,07	24,78	22,82
Задње црево	17,80	18,81	32,36	30,21	24,78	0
Гуштерача	15,82	14,11	48,54	30,21	12,39	0
Јетра	10,88	12,54	0	10,07	12,39	7,60
Мокраћна бешика	9,89	10,97	0	10,07	0	15,21
Грклан	9,89	7,84	32,36	0	24,78	7,60
Друге локализације	76,15	73,68	80,90	110,79	99,13	53,25
Све локализације	330,33	330,78	355,98	402,90	334,57	266,26
Све локализације без коже	323,40	322,94	355,98	392,83	322,18	266,26

Стопа морталитета од малигних неоплазми код мушкараца износи 330,33 умрлих мушкараца на 100.000.

Највише вредности морталитета региструју се у општини Житиште - 402,90, а најниже у општини Нови Бечеј - 266,26 (табела бр. 4, картограм бр. 2).

Картограм бр. 2 - Стопе морталитета - све локализације (C00-C97), код мушараца у 2005. години у Средњебанатском округу

Графикон бр. 4 - Узрасно-специфичне стопе морталитета од малигних тумора код мушараца свих локализација на 100.000

Умрли од малигних неоплазми у Средњебанатском округу региструју се у добној групи од 25-29. године и у свим добним групама преко 35 година живота.

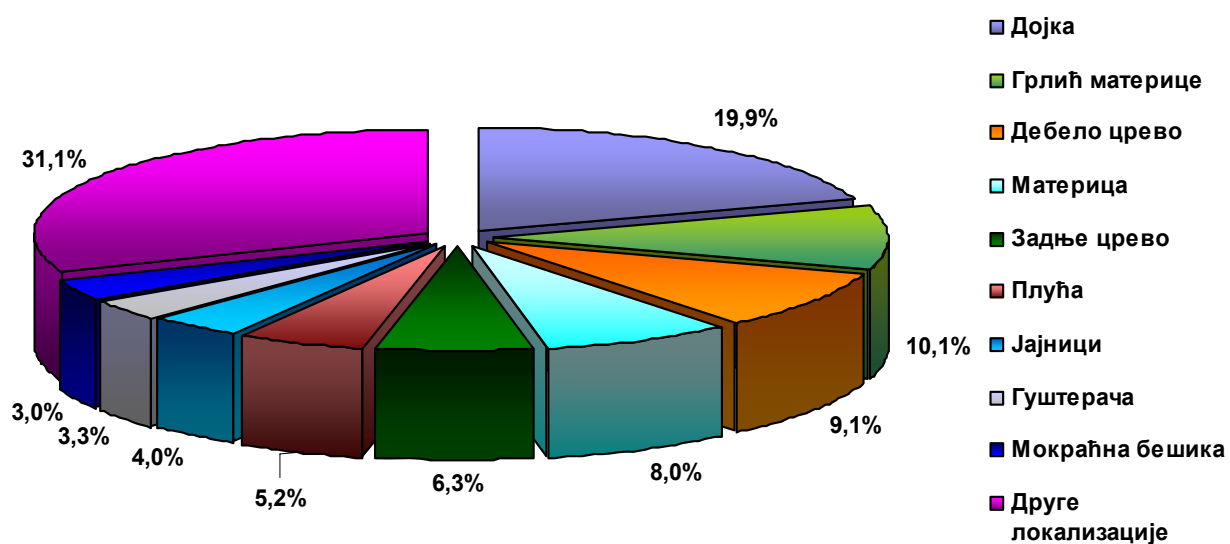
Стопа морталитета код мушараца износи 330,33 оболелих мушараца на 100.000, а највише вредности узрасно специфичне стопе морталитета региструју се у добној групи од 75-79 година (2490,94/100 000) (графикон бр. 4).

МАЛИГНЕ НЕОПЛАЗМЕ КОД ЖЕНА

Инциденција малигних неоплазми код жена

У структури оболелих од малигних неоплазми, код жена у Средњебанатском округу, карцином дојке се налази на првом месту, са учешћем од 19,9%. Високо учешће у структури оболелих од малигних неоплазми имају карцином грлића материце -10,1% и дебелог црева - 9,1% (графикон бр. 5).

Графикон бр. 5 - Водеће локализације у оболевању од малигних неоплазми код жена у 2005. години

Табела бр. 5 - Број новооболелих случајева од малигних неоплазми код жена у 2005. години, представљени према водећим локализацијама и општинама

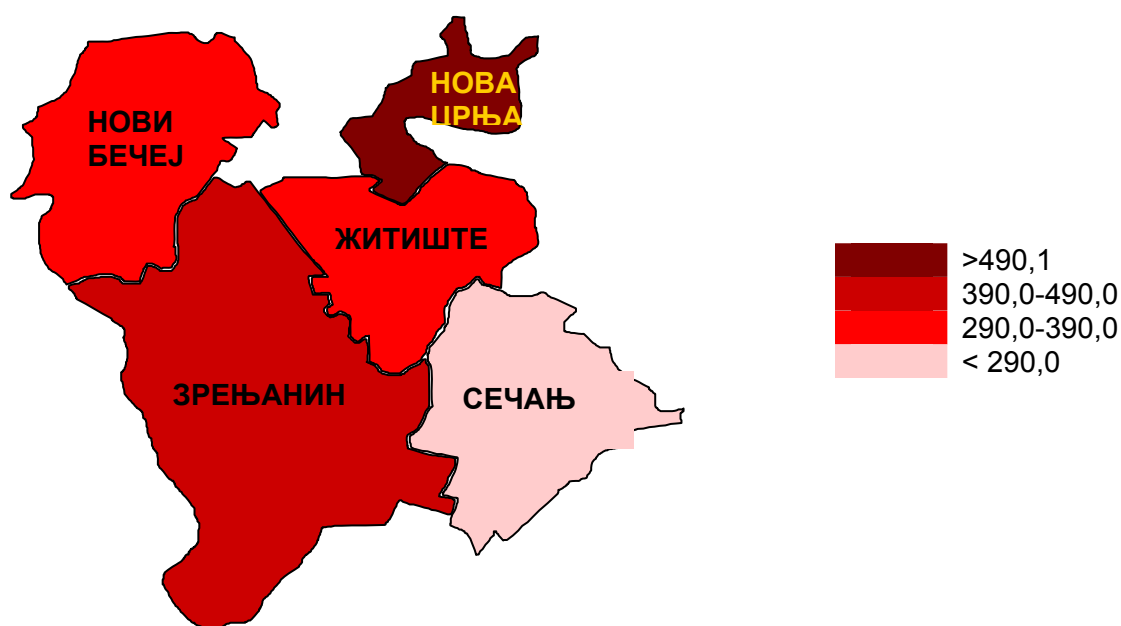
Примарна локализација	Средњобанатски округ	Општине округа				
		Зрењанин	Нова Црња	Житиште	Сечањ	Нови Бечеј
Дојка	85	63	5	4	3	10
Грлић материце	43	32	3	1	2	5
Дебело црево	39	24	3	8	1	5
Материца	34	21	5	1	3	4
Задње црево	27	19	0	4	0	3
Плућа и бронхије	22	17	0	1	2	2
Јајници	17	14	0	1	0	2
Гуштерача	14	9	2	1	1	3
Мокраћна бешика	13	9	0	3	1	2
Друге локализације	178	86	14	12	6	10
Све локализације	427	294	32	36	19	46
Све локализације без коже	368	249	29	31	16	43

Табела бр. 6 - Стопе инциденције од малигних неоплазми код жена у 2005. години, изражене на 100.000, представљене према водећим локализацијама и општинама

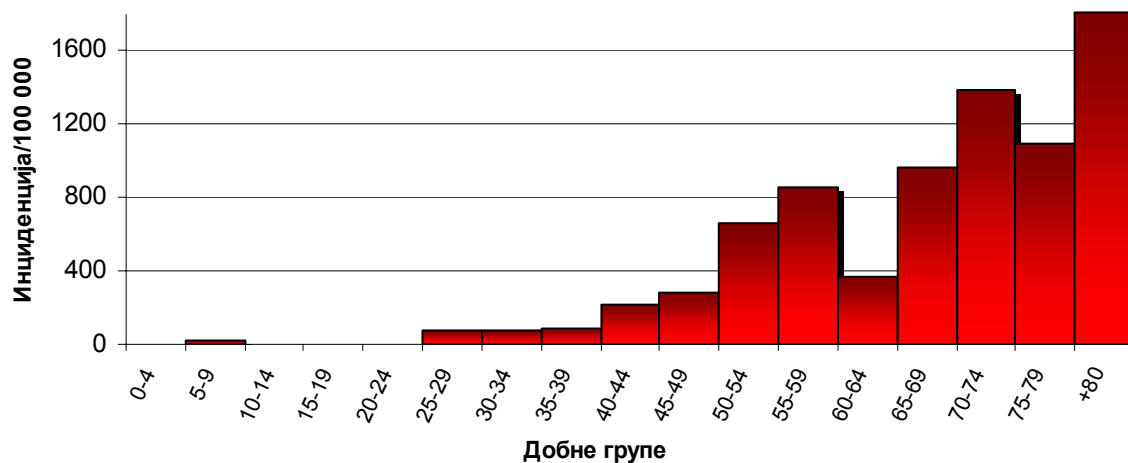
Примарна локализација	Средњебанатски округ	Општине округа				
		Зрењанин	Нова Црња	Житиште	Сечањ	Нови Бечеј
Дојка	79,18	92,29	76,62	38,20	36,11	72,57
Грлић материце	40,06	46,87	45,97	9,55	24,07	36,28
Дебело црево	36,33	35,16	45,97	76,40	12,04	36,28
Материца	31,67	30,76	76,62	9,55	36,11	29,03
Задње црево	25,15	27,83	0	38,20	0	21,77
Плућа и бронхије	20,49	24,90	0	9,55	24,07	14,51
Јајници	15,83	20,50	0	9,55	0	14,51
Гуштерача	13,04	13,18	30,65	9,55	12,04	21,77
Мокраћна бешика	12,11	13,18	0	28,65	12,04	14,51
Друге локализације	165,82	125,98	214,56	114,60	72,23	72,57
Све локализације	397,78	430,68	490,34	343,81	228,72	333,84
Све локализације без коже	342,82	364,76	444,44	296,05	192,60	224,98

Стопа инциденције од малигних неоплазми код жена износи 397,78 оболелих жена на 100.000, док се највише вредности инциденције региструју се у општини Нова Црња - 490,34, а најниже у општини Сечањ - 228,72 (табела бр. 6, картограм бр. 3).

Картограм бр. 3 - Стопе инциденције од малигних неоплазми - све локализације (C00-C97), код жена Средњебанатског округа у 2005. години.

Графикон бр. 6 - Узрасно-специфичне стопе инциденције од малигних тумора код жена свих локализација на 100.000

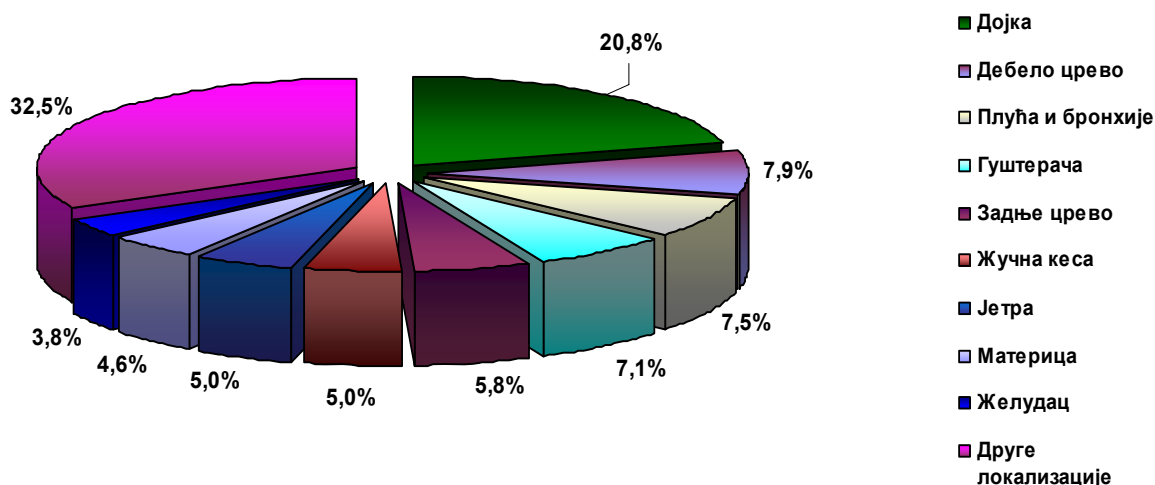

Жене оболеле од малигних неоплазми, у Средњобанатском округу, региструју се у добној групи од 5-9 година и у свим добним групама преко 25 година живота. Стопа инциденције код жена износи 397,94 оболелих жена на 100.000, а највише вредности узрасно специфичне стопе инциденције региструју се у добној групи од 80 и више година(1870,07/100 000) (графикон бр. 6).

Морталитет малигних неоплазми код жена

У структури умрлих од малигних неоплазми, код жена, карцином дојке се налази на првом месту са учешћем од 20,8%. Високо учешће у структури умрлих од малигних неоплазми имају карцином дебелог црева -7,9% и плућа и бронхија -7,5% (графикон бр. 7).

Графикон бр. 7 - Водеће локализације у умирању од малигних неоплазми код жена у 2005. години

Табела бр. 7 - Број умрлих случајева од малигних неоплазми према водећим локализацијама и општинама, код жена у 2005. години

Примарна локализација	Средњебантски округ	Општине округа				
		Зрењанин	Нова Црња	Житиште	Сечањ	Нови Бечеј
Дојка	50	33	4	4	3	6
Дебело црево	19	11	2	2	3	1
Плућа и бронхије	18	12	0	1	3	2
Гуштерача	17	10	4	1	0	2
Задње црево	14	10	0	0	2	2
Жучна кеса	12	9	0	2	0	1
Јетра	12	8	1	0	2	1
Материца	11	8	1	1	0	1
Желудац	9	5	1	0	3	0
Друге локализације	78	50	5	7	6	10
Све локализације	240	156	18	18	22	26
Све локализације без коже	236	154	18	17	21	26

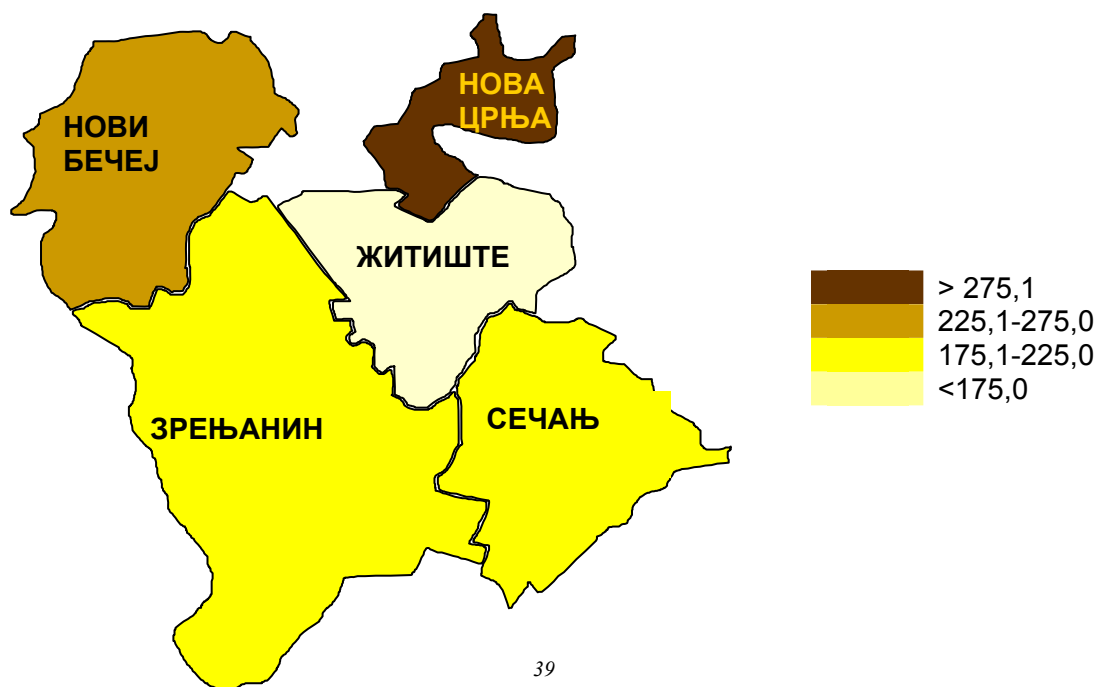
Табела бр. 8 - Стопе морталитета од малигних неоплазми на 100.000 према водећим локализацијама и општинама код жена у 2005. години

Примарна локализација	Средњебантски округ	Општине округа				
		Зрењанин	Нова Црња	Житиште	Сечањ	Нови Бечеј
Дојка	46,58	48,34	61,30	38,20	36,11	43,54
Дебело црево	17,70	16,11	30,65	19,10	36,11	7,25
Плућа и бронхије	16,77	17,58	0	9,55	36,11	14,51
Гуштерача	15,83	14,65	61,30	9,55	0	14,51
Задње црево	13,04	14,65	0	0	24,07	14,51
Жучна кеса	11,18	13,18	0	19,10	0	7,25
Јетра	11,18	11,72	15,32	0	24,07	7,25
Материца	10,27	11,72	15,32	9,55	0	7,25
Желудац	8,38	7,32	15,32	0	36,11	0
Друге локализације	72,66	73,24	76,63	66,85	72,23	72,57
Све локализације	223,58	228,58	275,86	171,90	264,83	188,70
Све локализације без коже	219,85	225,60	275,86	171,90	252,80	188,70

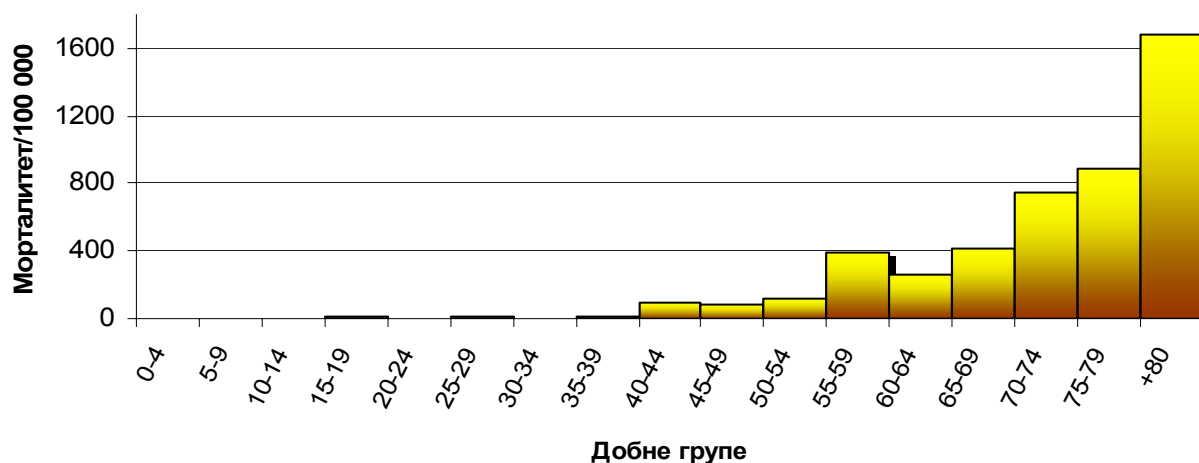
Стопа морталитета код жена износи 226,58 оболелих жена на 100.000.

Највише вредности морталитета региструју се у општини Нова Црња - 275,86, а најниже у општини Житиште -171,90 (табела бр. 8, картограм бр. 4).

Картограм бр. 4 - Стопе морталитета код жена у Средњебанатском округу у 2005. години - све локализације (C00-C97)

Графикон бр. 8 -Узрасно-специфичне стопе морталитета од малигних тумора свих локализација на 100.000 код жена у 2005. години

Умрли од малигних неоплазми код жена у Средњебантском округу региструју се у добној групи од 15-19 и 25-29 године и у свим добним групама преко 35 година живота. Стопа морталитета код жена износи 223,58 умрлих жена на 100.000, а највише вредности узрасно специфичне стопе морталитета региструју се у добној групи старијих од 80 година(1676,99/100 000) (графикон бр.8)

ШЕЋЕРНА БОЛЕСТ

У току 2006. године пријављено је укупно 630 новооболелих особа од шећерне болести. Највећи број пријављених случајева чине особе оболеле од типа II шећерне болести – укупно 575 или 91,27 %.

У погледу дистрибуције оболелих према полу постоје мале разлике у учесталости ове болести код мушког 47,70 % и женског пола 52,30 %.

Евидентирани број оболелих лица расте са узрастом, а највећи број новооболелих је регистрован у узрасту од 65-69 година – укупно 126.

Табела бр. 9 - Новооболели од шећерне болести по полу и узрасту у 2006. години

Тип дијабетеса	Пол	Узраст																Укупно
		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75+	
Тип I		1	1	2	1	0	2	2	2	4	3	6	8	7	7	4	5	55
	Ж	1	1	2	1	0	1	1	0	1	0	2	3	4	4	4	3	28
	М	0	0	0	0	0	1	1	2	3	3	4	5	3	3	0	2	27
Тип II		0	0	1	1	0	4	5	9	33	42	69	102	81	119	69	40	575
	Ж	0	0	0	1	0	1	2	2	13	14	32	52	50	62	42	24	295
	М	0	0	1	0	0	3	3	7	20	28	37	50	31	57	27	16	280

АКУТНИ КОРОНАРНИ СИНДРОМ

Током 2006. године регистровано је укупно 686 случајева акутног коронарног синдрома (инфаркт миокарда и нестабилна ангина пекторис).

- Највећи број пријављених случајева – 442 или 64,43% чине особе оболеле од инфаркта миокарда.

Посматрано према полу, 66,70% случајева чине особе мушког, а 33,30% оболеле особе женског пола.

Највећи број оболелих регистрован је у најстаријим узрастима.

- У истом периоду пријављено је 244 случајева нестабилне ангине пекторис.

Од укупног броја 57,40 су особе мушког пола, а највећи број оболеих регистрован је у узрасту 50-59 година – 50.

Табела бр. 21 - Новооболели од акутног коронарног синдрома по полу и узрасту у 2006. години

Обољење	Пол	Узраст																Укупно
		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75+	
Акутни коронарни синдром	У	0	0	0	0	1	2	4	4	22	46	98	113	81	85	116	114	686
	М	0	0	0	0	0	2	4	3	20	37	73	84	50	43	65	54	435
	Ж	0	0	0	0	1	0	0	1	2	9	25	29	31	42	51	60	251
Инфаркт миокарда	У	0	0	0	0	1	2	4	3	10	29	56	63	55	49	81	89	442
	М	0	0	0	0	0	2	4	2	10	25	45	50	35	32	47	43	295
	Ж	0	0	0	0	1	0	0	1	0	4	11	13	20	17	34	46	147
Ангина пекторис	У	0	0	0	0	0	0	0	1	12	17	42	50	26	36	35	25	244
	М	0	0	0	0	0	0	0	1	10	12	28	34	15	11	18	11	140
	Ж	0	0	0	0	0	0	0	0	2	5	14	16	11	25	17	14	104

VII ЗДРАВСТВЕНА ИСПРАВНОСТ НАМИРНИЦА И ПРЕДМЕТА ОПШТЕ УПОТРЕБЕ

У Заводу за јавно здравље Зрењанин у сарадњи са инспекцијским органима (Покрајинска санитарна инспекција, ветеринарска инспекција), врши се перманентна контрола здравствене исправности животних намирница и предмета опште употребе са територије Средњебанатског округа.

Динамика, обим контроле и испитивани параметри су у складу са захтевима важећих Правилника:

- Закон о здравственој исправности животних намирница и предмета опште употребе, Сл. Лист СФРЈ 53/91,
- Правилник о микробиолошкој исправности намирница у промету, Сл. Лист СРЈ 26/93,
- Правилник о условима у погледу здравствене исправности предмета опште употребе који се могу стављати у промет, Сл. Лист СФРЈ 26/83 и
- Правилници о квалитету одређених група намирница.

Методе испитивања усклађене су са препорукама из стручне литературе и одговарајућих ЈУС метода, као и метода регулисаних прописима.

Испитивање и оцена здравствене исправности намирница и предмета опште употребе врши се на захтев санитарне инспекције или клијената (произвођача, односно власника тих производа), када овлашћена лица Завода врше самостално узорковање на њихов захтев, у циљу провере квалитета.

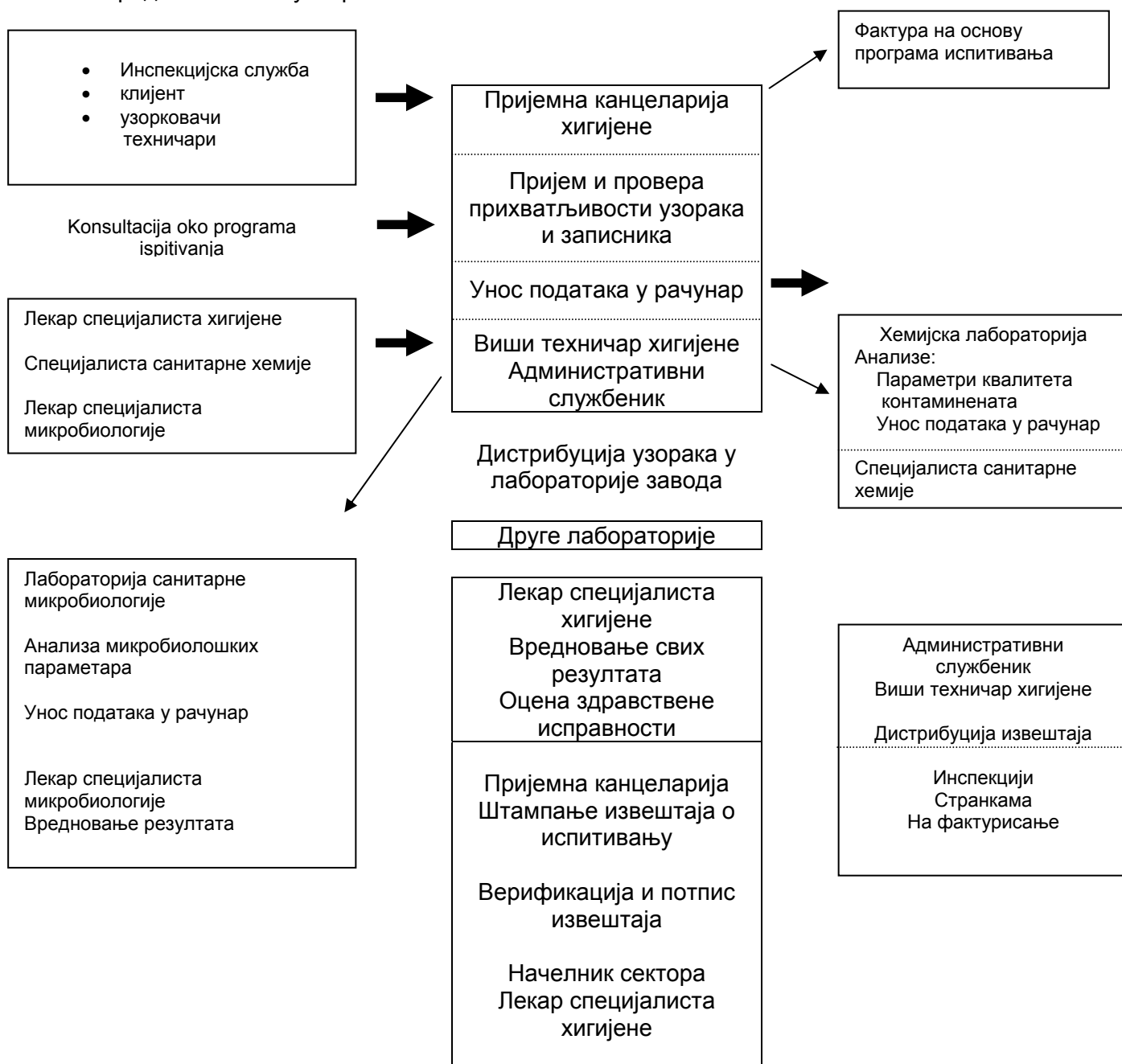
Извештаји о испитивањима са мишљењем и предлогом мера достављају се инспекцијском органу или власницима узорака.

Периодичне и годишње извештаје о обиму и резултатима контроле Завод доставља Институту за јавно здравље Србије « Др Милан Јовановић Батут » и Институту за јавно здравље Војводине Нови Сад.

Организација праћења здравствене исправности намирница и предмета опште употребе може се поделити у три етапе:

1. теренски послови узорковања,
2. лабораторијско испитивање узетих узорака,
3. обрада података, усклађивање и оцена резултата, давање стручног мишљења и предлога мера.

Шема: Организација пријема узорака и контроле здравствене исправности намирница и предмета опште употребе

Мишљење о здравственој исправности узорка даје само лекар специјалиста хигијене, а компјутеризован рад са ограниченом могућношћу приступа програму допринео је безбедности података, чиме је онемогућена измена издатих резултата.

У циљу систематске контроле годишње треба испитати најмање 15 узорака намирница и предмета опште употребе на 1000 становника (чл.21 став 2 Закона о здравственој исправности намирница и предмета опште употребе Сл. Лист СФРЈ 53/91), односно 13 узорака намирница и 2 узорка предмета опште употребе.

Руводећи се захтевима наведеног Закона, а узимајући у обзир број становника у Средњебанатском округу контролом је неопходно обухватити 3120 узорака годишње.

Табела бр. 1 - Број испитиваних узорака намирница и предмета опште употребе у Средњебанатском округу у 2006.години

Препоручен број узорака према Закону 15/1000 становника	Број Испитаних узорака	% испитаних узорака у односу на препоруку
3120	5758	184.55 %

Из Табеле бр.1 може се видети да је у 2006.години испитано 84.55 % више узорака од препоруке Закона.

Табела бр. 2 - Резултати испитивања намирница према врсти прегледа у Средњебанатском округу у 2006.години

Микробиолошка исправност			Квалитет и хемијска исправност		
Број испитаних узорака	неисправни узорци		Број испитаних узорака	неисправни узорци	
	број	%		број	%
3845	263	6,8 %	1415	396	28,0 %

Табела бр. 3 - Микробиолошка исправност намирница и предмета опште употребе по карактеристичним групама и пореклу у Средњебанатском округу у 2006.години

Врсте намирница и предмета опште употребе		Индустријска производња								Промет								Занатска производња							
		Број прегледаних узорака			Узрочник неисправности					Број прегледаних узорака			Узрочник неисправности					Број прегледаних узорака			Узрочник неисправности				
		укупно	неисправан	% неисправних узорака	Салмонеллае	коагулаза позитиван	Кваснице и плесни	Инсекти и паразити	Остало	укупно	неисправан	% неисправних узорака	Салмонеллае	коагулаза позитиван	стафилокок	Кваснице и плесни	Инсекти и паразити	Остало	укупно	неисправан	% неисправних узорака	Салмонеллае	коагулаза позитиван	Кваснице и плесни	Инсекти и паразити
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24		
1	Млеко	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	1	0	0	0	
2	Производи од млека	5	0	0	0	0	0	0	46	8	17,4	0	2	0	0	8	50	1	2	0	3	0	0	11	
3	Месо	5	0	0	0	0	0	0	26	7	26,9	0	1	0	0	8	22	11	50	0	0	1	0	2	
4	Производи од меса	5	0	0	0	0	0	0	30	4	13,3	0	1	0	0	4	9	2	22,2	0	0	0	0	0	
5	Рибе, шкољке и ракови	0	0	0	0	0	0	0	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Производи од рибе	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Јаја и производи од јаја	0	0	0	0	0	0	0	19	3	15,8	0	0	6	0	0	13	3	23,1	0	0	3	0	0	
8	Житарице, легуминозе и брашно	6	0		0	0	0	0	6	0	0	0	0	1	0	0	49	1	2	0	0	1	0	0	
9	Хлеб, тестенине и кекс	23	0	0	0	0	0	0	469	4	0,8	0	3	4	0	0	1168	19	1,6	0	9	6	0	8	
10	Колачи	0	0	0	0	0	0	0	13	1	7,7	0	0	0	0	1	36	15	41,7	0	4	0	0	15	
11	Шећер, бомбоне, чоколаде и мед	71	1	1,4	0	0	0	0	78	0	0	0	0	0	0	0	12	1	8,3	0	0	1	0	1	

Врсте намирница и предмета опште употребе		Индустријска производња								Промет								Занатска производња							
		Број прегледаних узорака			Узрочник неисправности					Број прегледаних узорака			Узрочник неисправности					Број прегледаних узорака			Узрочник неисправности				
		укупно	неисправан	% неисправних узорака	Салмонеллае	коагулаза позитиван	Кваснице и плесни	Инсекти и паразити	Остало	укупно	неисправан	% неисправних узорака	Салмонеллае	коагулаза позитиван	стафилокок	Кваснице и плесни	Инсекти и паразити	Остало	укупно	неисправан	% неисправних узорака	Салмонеллае	коагулаза позитиван	Кваснице и плесни	Инсекти и паразити
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24		
12	Дечја храна и дијететске намирнице	58	0	0	0	0	0	0	0	33	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
13	Воће и производи од воћа	0	0	0	0	0	0	0	0	48	2	4,2	0	0	1	0	4	1	1		0	0	0	0	1
14	Поврће и производи од поврћа	0	0	0	0	0	0	0	0	56	4	7,1	0	0	0	0	0	19	2	10,5	0	0	0	0	2
15	Маси и уља	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Адитиви и зачини	3	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	2	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0
17	Кафа, какао и чајеви	0	0	0	0	0	0	0	0	35	0	0	0	0	1	0	0	17	1	5,9	0	0	0	0	1
18	Алкохолна пића	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Безалкохолна пића	2	0	0	0	0	0	0	0	24	6	25	0	0	1	0	6	2	1		0	0	1	0	1
20	Сладолед	1	0	0	0	0	0	0	0	198	21	10,7	0	0	2	0	21	58	22	37,9	0	1	0	0	21
21	Готова јела	0	0	0	0	0	0	0	0	458	45	9,8	0	2	0	0	43	375	31	8,3	0	0	0	0	31
22	Остало	98	4	4,1	0	0	2	0	3	74	17	22,9	0	2	9	0	2	83	25	30,1	0	0	17	0	10
	Укупно	277	5	1,8	0	0	2	0	4	1642	122	7,4	0	11	23	0	96	1926	136	7,1	0	18	30	0	104

Врсте намирница и предмета опште употребе		Индустријска производња								Промет								Занатска производња							
		Број прегледаних узорака			Узрочник неисправности					Број прегледаних узорака			Узрочник неисправности					Број прегледаних узорака			Узрочник неисправности				
		укупно	неисправан	% неисправних узорака	Салмонеллае коагулаза позитиван	стафилокок	Кваснице и плесни	Инсекти и паразити	Остало	укупно	неисправан	% неисправних узорака	Салмонеллае коагулаза позитиван	стафилокок	Кваснице и плесни	Инсекти и паразити	Остало	укупно	неисправан	% неисправних узорака	Салмонеллае коагулаза позитиван	стафилокок	Кваснице и плесни	Инсекти и паразити	Остало
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24		
23	Посуђе, прибор, постројења и уређаји за животне намирнице	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0			
24	Средства за одржавање личне хигијене, негу и улепшавање лица и тела и амбалажа за та средства	377	4	0	0	0	1	0	4	0	0	0	0	0	0	0	17	0	0	0	0	0			
	Укупно	378	4	1,1	0	0	1	0	4	22	0	0	0	0	0	0	19	0	0	0	0	0			

Када се посматра испитивање намирница на микробиолошку исправност укупан број узорак испуњава очекивања здравственог надзора.

По броју испитаних узорак највише су заступљене следеће групе намирница: хлеб, тестенине, кекс, готова јела, сладоледи (табела бр 3.).

Табела бр. 4 - Микробиолошка исправност намирница према пореклу узорак у Средњебанатском округу у 2006.години

ИНДУСТРИЈСКА ПРОИЗВОДЊА			ПРОМЕТ			ЗАНАТСКА ПРОИЗВОДЊА		
Број испитаних узорак	неисправни узорци		Број испитаних узорак	неисправни узорци		Број испитаних узорак	неисправни узорци	
	Број	%		Број	%		Број	%
277	5	1.8	1642	122	7.4	1926	136	7.0

Број контролираних намирница према пореклу био је неуједначен, што зависи од захтева произвођача и инспекцијских служби за контролом (табела бр. 4). Највише узорак контролисано је из занатске производње 1926 , а најмање из индустријске производње (277 узорак).

Проценат микробиолошке неисправности узорак у промету и занатској производњи је подједнак (7.4 % и 7.0 %) и није већи од неисправности намирница претходних година, док је проценат неисправности намирница из индустријске производње најмањи - 1.8%.

Из групе намирница –

хлеб, тестенине и кекс испитано је највише узорак 1660, а микробиолошка неисправност констатована је у 23 (1.4 % узорак),

готова јела испитано је 833 узорак, од тога је 76 (9.1 %) било неисправно,

производи од млека испитан је 101 узорак, од чега је 9 (8.9 %) било неисправно,

сладоледи испитано је 257 узорак, од тога је 43 (16.6 %) било је микробиолошки неисправно, **месо** од 53 испитаних узорак 18(33.9 %) је било неисправно.

Најчешћи узрок микробиолошке неисправности намирница био је недозвољено висок број сапрофитних бактерија, у 204 (5.3 %) узорак; и налаз квасница и плесни у 55 (1.4 %) узорак.

Стафилококус ауреус, патогена бактерија, узрочник тровања храном, изолована је у 29 (0.7 %) испитиваних узорак.

Остале патогене бактерије изоловане су у занемарљиво малом броју у односу на број испитиваних намирница (табела бр 3).

Табела бр5. – Хемијска исправност намирница у Средњебанатском округу у 2006. години

Врста намирница		Укупно	Из индустријске производње	Из промета	Из занатске производње	Пестициди	Адитиви	Антибиотици	Хормони	Микотоксини	Метали и металоиди	Олово	Кадмијум	Жива	Арсен	Састав	Органолепти ка	Остало
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Укупно	Укупно	1415	159	430	826	18	52	0	0	10	250	159	86	39	159	841	802	54
	Неисправан	399	21	98	280	0	0	0	0	0	2	1	1	0	0	307	8	3
1	Млеко	укупно	2	1	0	1	0	0	0	0	5	0	0	0	0	2	1	0
		неисправан	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
2	Производи од млека	укупно	17	4	8	5	0	0	0	0	3	3	3	2	3	5	5	0
		неисправан	7	3	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0
3	Месо	укупно	3	2	1	0	0	0	0	0	5	2	2	0	2	0	0	0
		неисправан	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
4	Производи од меса	укупно	27	3	17	7	0	4	0	0	7	5	5	2	5	5	4	0
		неисправан	7	1	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
5	Рибе, шкољке и ракови	укупно	9	0	9	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0
		неисправан	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Производи од рибе	укупно	2	0	2	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0
		неисправан	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Јаја и производи од јаја	укупно	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		неисправан	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Житарице, легуминозе и брашно	укупно	90	4	4	82	0	0	0	0	9	0	0	0	0	87	71	8
		неисправан	48	3	0	45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	46	2	1
9	Хлеб, тестенине и кекс	укупно	709	18	20	671	7	20	0	0	18	12	12	10	12	681	653	14
		неисправан	227	6	9	215	0	0	0	0	0	0	0	0	0	223	4	0
10	Колачи	укупно	15	0	5	10	0	0	0	0	4	3	3	0	3	2	6	0
		неисправан	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0
11	Шећер, бомбоне, чоколаде и мед	укупно	85	68	10	7	1	5	0	0	73	73	1	0	73	10	14	0
		неисправан	9	3	1	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	1	0

Врста намирница			Укупно	Из индустријске производње	Из промета	Из занатске производње	Пестициди	Адитиви	Антибиотици	Хормони	Микотоксини	Метали и металоиди	Олово	Кадмијум	Жива	Арсен	Састав	Органолепти ка	Остало
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
12	Дечја храна и дијететске намирнице	укупно	83	58	25	0	8	18	0	0	8	50	50	49	23	50	11	16	0
		неисправан	6	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0
13	Воће и производи од воћа	укупно	38	0	34	4	0	0	0	0	0	17	1	1	1	1	1	2	0
		неисправан	6	0	5	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
14	Поврће и производи од поврћа	укупно	56	0	38	18	1	1	0	0	0	22	7	7	1	7	4	11	0
		неисправан	4	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Масти и уља	укупно	2	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0
		неисправан	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
16	Адитиви и зачини	укупно	29	0	28	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17	1	1
		неисправан	23	0	22	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	1	0
17	Кафа, какао и чајеви	укупно	13	0	9	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	5	0
		неисправан	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Алкохолна пића	укупно	20	0	20	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0
		неисправан	9	0	9	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
19	Безалкохолна пића	укупно	32	0	30	2	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	5	1	0
		неисправан	12	0	10	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0
20	Сладолед	укупно	43	0	35	8	0	2	0	0	0	10	3	3	0	3	5	6	2
		неисправан	23	0	18	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	2
21	Готова јела	укупно	134	0	133	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29
		неисправан	8	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Остало	укупно	4	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4	0
		неисправан	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Када су у питању хемијска ипитувања у највећем броју намирница испитивана су органолептичка својства и састав (параметри квалитета), док много значајнији параметри у погледу здравствене исправности, као што су адитиви, микотоксини, остаци пестицида, хормони и антибиотици нису испитивани или су испитивани у веома малом броју.

У току 2006. године на хемијску исправност и квалитет испитано је 1415 узорка намирница. Највећи број узорка потицао је из занатске производње 826 (58.4 %), затим из промета 430 (30.4 %), а најмање из индустријске производње 159 (11.2 %) (табела бр. 6.).

Табела бр. 6 - Хемијска исправност намирница према пореклу у Средњебанатском округу у 2006.години

Укупно	ИНДУСТРИЈА			ПРОМЕТ			ЗАНАТСКА ПРОИЗВОДЊА		
	Број испитаних узорка	неисправни узорци		Број испитаних узорка	неисправни узорци		Број испитаних узорка	неисправни узорци	
		Број	%		Број	%		Број	%
1415	159	21	13,2	430	98	22,8	862	280	33,9

Од укупног броја хемијски прегледаних, 396 узорка је било неисправно, што чини 27.9 % (табела бр 2) .

Највише хемијски неисправних узорка 280(33.9%) је потицало из занатске производње, затим 98 (29.3 %) из занатске производње, а најмање из индустрије 21 (13.2%) - табела бр. 6.

У односу на укупан број узорка (1415) највише намирница које су прегледане на хемијску исправност било је из групе **хлеб, тестенине кекс, готова јела, дијететске намирнице и дечија храна, поврће и воће и производи** (табела бр. 5).

Највећи број узорка је контролисан на параметре који се односе на **квалитет** – 841, од чега 307 (36.3 %) узорка није задовољавало прописе.

Оцена органолептичких својстава рађена је код 802 узорка, од чега 8 (2.17 %) узорка није задовољавало (табела бр.5).

На присуство **тешких метала и металоида** испитано је 250 узорка хране (из групе шећер, бомбоне, чоколада, мед - 73, дечја храна и дијететске намирнице - 50, поврће и производи - 22, воће - 17, рибе - 10, хлеб, тестенине кекс - 12, колачи - 4, алкохолна пића - 8). Повећан садржај тешких метала, изнад дозвољене вредности нађен је у два узорка (кадмијум у узорку колача са маком и гвожђе у узорку вина).

Присуство антибиотика испитивано је у 59 узорака и резидуе ових контаминената нису нађене.

Током 2006. године испитано је 378 предмета опште употребе (средства за одржавање личне хигијене и хигијене у домаћинству, дуван и прерађевине, амбалажа) на микробиолошку исправност, од чега само један узорак није био исправан и то због недозвољено високог броја сапрофитних бактерија (табела бр. 3).

Хемијски је испитано 86 узорака предмета опште употребе, а од тога - 13 (15.1 %) било је неисправно због неодговарајућег састава и параметара квалитета.

У 8 узорака предмета опште употребе испитан је садржај тешких метала и нађена је повећана вредност (хрома, никла и мангана) у једном узорку. (табела бр. 7).

Током 2006. године са **зелене пијаце** у граду Зрењанину извршена је контрола здравствене исправности 38 узорака намирница.

Испитано је 5 узорака млечних производа (сир, млијек) и сви су били микробиолошки неисправни због присуства патогене бактерије Стафилококус ауреус, узрочника тровања храном и условно патогене бактерије фекалног порекла, Ешерихије коли. Испитана су и 2 узорка пилећег меса која су била микробиолошки исправна.

Резидуе антибиотика у испитиваним узорцима нису нађене (3 узорка сира и 2 узорка пилећег меса).

Садржај тешких метала испитиван је у 26 узорака намирница (свеже поврће - 15, свеже и суво воће - 9 и мед - 2 узорка). Нађене вредности биле су ниже од МДК (максимално дозвољене концентрације).

Табела бр. 7 - Хемијска исправност предмета опште употребе у Средњебанатском округу у 2006.години

Група предмета опште употребе			Укупно	Из индустријске производње	Из промета	Из занатске производње	Састав	Органолептика	pH	Укупна миграција	Специфична миграција	Метали и неметали	Олово	Кадмијум	Жива	Арсен	Пестициди	Остало
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Укупно		Укупно	86	26	45	15	29	19	29	0	0	8	8	8	5	8	0	5
		Неисправан	13	6	4	3	2	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	Посуђе, прибор, постројења и уређаји за животне намирнице	укупно	26	0	25	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
		неисправан	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Амбалажа за животне намирнице	укупно	4	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		неисправан	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Дечје играчке	Укупно	4	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Неисправан	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Средства за одржавање личне хигијене, негу и улепшавање лица и тела и амбалажа за та средства	укупно	23	12	5	6	11	12	14	0	0	6	6	6	4	6	0	4
		неисправан	9	5	1	3	1	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Средства за одржавање чистоће у домаћинству	укупно	22	13	1	8	17	7	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		неисправан	1	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Дуван, дуванске прерађевине и прибор за пушење	укупно	6	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		неисправан	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Остало	укупно	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	0	1
		неисправан	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

VIII КВАЛИТЕТ ВОДЕ ЗА ПИЋЕ

Вода за пиће која служи за јавно снабдевање становништва или за производњу животних намирница намењених продаји подлеже испитивању хигијенске исправности¹, коју спроводе овлашћене здравствене установе.

Порекло пијаће воде Средњебанатског округа је из другог и трећег водоносног слоја, са дубина од око 60-130 м. Вода се дезинфикује хлорним препаратима и без икаквог поступка пречишћавања дистрибуира потрошачима. Доминантан начин водоснабдевања је централни и њиме је обухваћено 85-90 % становништва.

МИКРОБИОЛОШКИ КВАЛИТЕТ

У току 2006. године проценат бактериолошке неисправности на нивоу Средњебанатског округа био је око 36 %. Као доминантан узрок бактериолошке неисправности јавља се повећан број бактерија сапрофита² (аеробних мезофилних бактерија, АМБ). На другом месту су (остале) бактерије-индикатори фекалног загађења, као што су псеудомонас сп., протеус сп., фекални стрептокок, док су колиформне бактерије и Ешерихија коли трећи и четврти по учесталости узрок бактериолошке неисправности (табела бр. 1).

У наведеном периоду није било регистрованих хидричних епидемија.

Табела бр. 1 - Бактериолошка исправност воде за пиће у Средњебанатском округу у 2006. години (2006. година)

Година	Укупан број узорака	Број неисправних	% неисправних	Разлози микробиолошке неисправности (%) [*]			
				Повећан број АМБ	Колиформ. бактерије	Е коли	Остале бактерије ^{**}
централни водоводи	2325	627	27.0	82.0	17.2	1.6	29.7
микроводоводи	324	122	37.7	90.1	12.3	0.8	30.0
Јавни бунари и чесме	600	432	72.0	96.5	16.7	4.6	35.0
Укупно	3249	1181	36.4	88.2	16.5	2.6	31.7

^{*} У односу на број неисправних узорака - (могућ је већи број разлога неисправности једног узорка)!

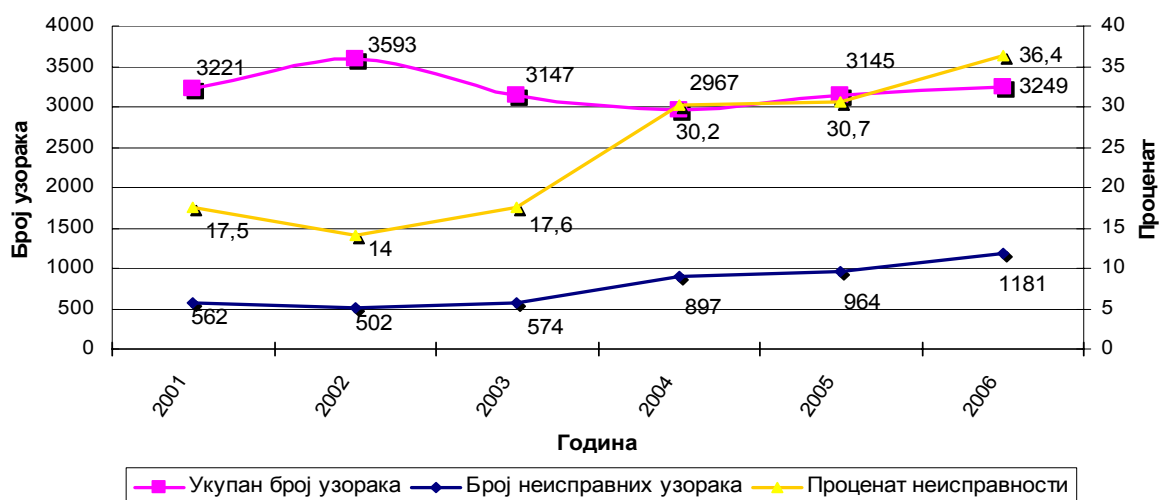
^{**}Односи се на патогене и условно патогене бактерије: псеудомонас сп., протеус сп., фекални стрептокок итд.

¹ Правилник о хигијенској исправности воде за пиће, Сл. лист СРЈ, број 42/98.

² Напомена: Повећан број бактерија сапрофита није индикатор фекалног загађења. Број ових бактерија није ограничен препорукама светске здравствене организације (СЗО), односно сматра се да не представљају повећан ризик по здравље.

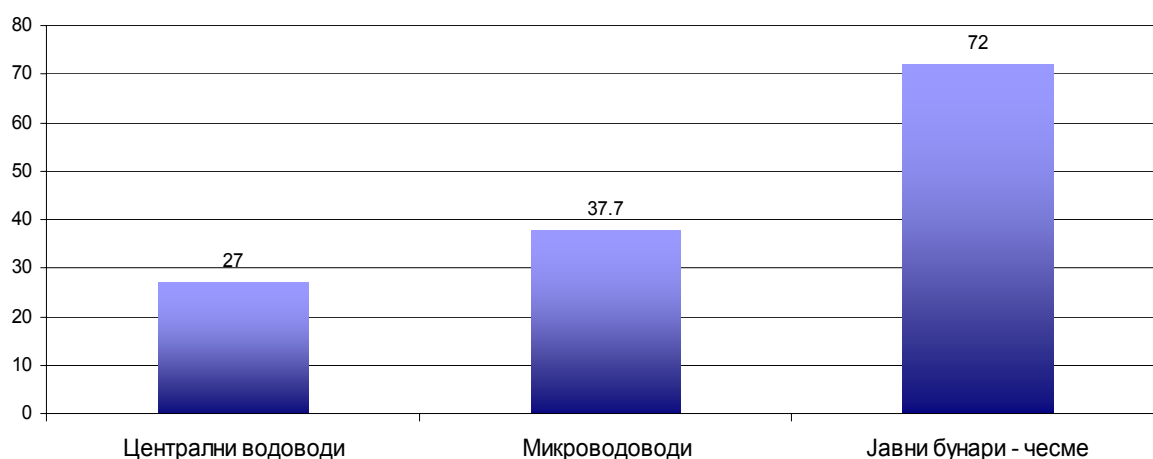
У поређењу са неколико претходних година (графикон бр. 1), запажа се нешто повећан удео бактериолошке неисправности што би се делимично могло објаснити прецизнијим лабораторијским методама изолације микроорганизама (у складу са захтевима ИСО стандарда), али и квалитетом воде за пиће (непречишћена, сирова вода) и неадекватном дезинфекцијом. Осим тога, резултати пијаће воде из јавних бунара, као алтернативног начина водоснабдевања, доприносе у значајној мери високом постотку бактериолошке неисправности.

Графикон бр. 1 - Укупан број прегледаних узорак, број неисправних и проценат бактериолошке неисправности у поређењу са неколико претходних година.

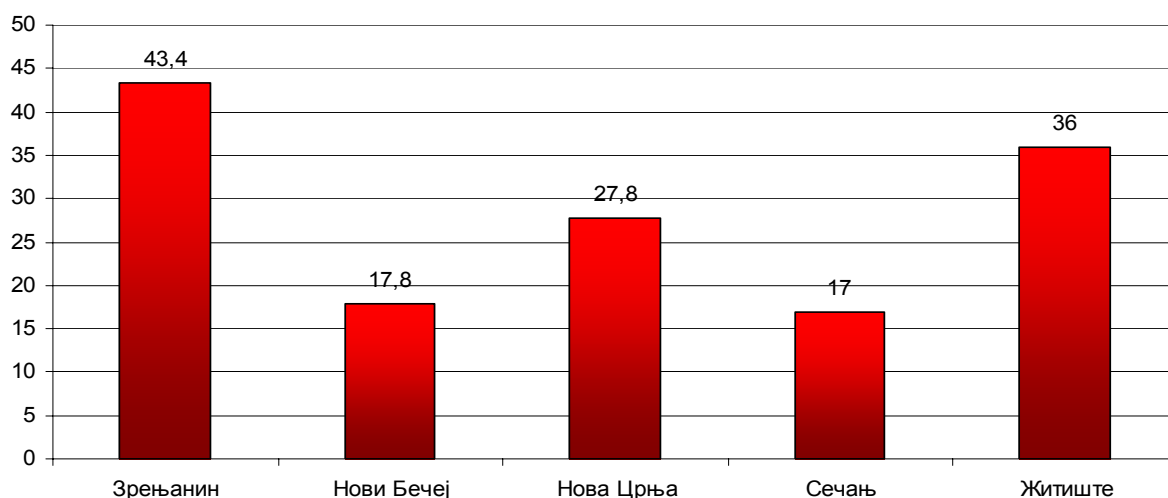
Вода за пиће пореклом из локалних водовода – микроводовода и јавних бунара подразумева нешто већи проценат бактериолошки неисправних узорак. (графикон број 2).

Графикон бр. 2 - Процент бактериолошки неисправних узорак према начину водоснабдевања у Средњебанатском округу у 2006.

Проценат бактериолошке неисправности по општинама округа, као и однос укупног броја исправних и неисправних узорка током 2006 год. приказан је на графикану бр. 3 и бр. 4.

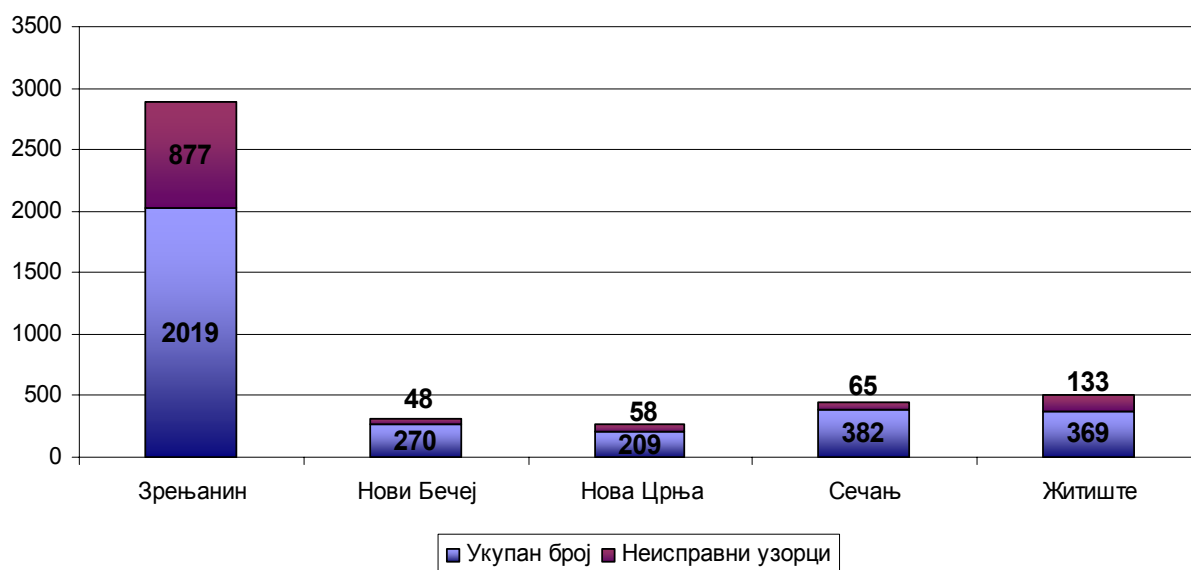
Графикон бр. 3 - Проценат бактериолошке неисправности воде за пиће по општинама округа у 2006. години

Највећи удео бактериолошке неисправности забележен је у општини Зрењанин, а најмањи у општинама Сечањ и Нови Бечеј.

Јавни бунари, присутни највише у Зрењанину као алтернативан начин водоснабдевања, доприносе у значајној мери високом постотку бактериолошке неисправности у овој општини.

Графикон бр. 4 - Однос броја укупно прегледаних и бактериолошки неисправних узорка у Средњебанатском округу у 2006. години

ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКИ КВАЛИТЕТ

Карактеристике тла и следствене особине пијаће воде су такве да практично ниједан узорак не одговара препорукама! (табела бр. 2.)

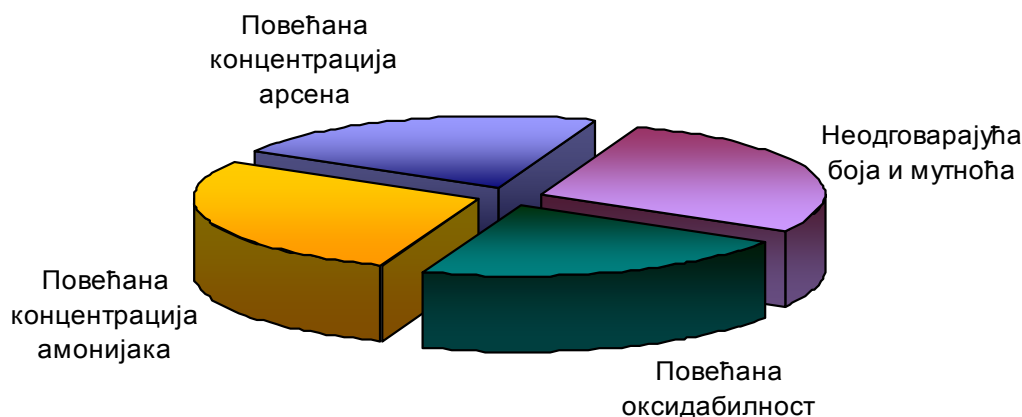
Најчешћи разлози физичко–хемијске неисправности воде за пиће овог региона су:

- неодговарајуће органолептичке особине (боја и мутноћа),
 - велика количина амонијака и органских (оксидабилних) материја у пијаћој води³,
 - недозвољена концентрација арсена у појединим насељеним местима⁴.
- (графикон бр. 5).

Табела бр. 2 - Физичко-хемијски квалитет воде за пиће у Средњебанатском округу у 2006. години

Година	Укупан број узорака	Број неисправних	% неисправних
Централни водоводи	2034	2034	100
Микроводоводи	248	248	100
Јавни бунари и чесме	494	494	100
Укупно	2776	2776	100

Графикон бр. 5 - Најчешћи разлози физичко-хемијске неисправности

³ По Правилнику о хигијенској исправности воде за пиће, воде чија је потрошња KMnO_4 изнад 8 мг/л не смеју се хлорисати, већ морају да се користе други начини дезинфекције!

Наиме, при хлорисању вода са високим садржајем органских материја постоји реална опасност од формирања (нежељених) нуспродуката дезинфекције, трихалометана (ТХМ) и осталих канцерогених материја, као што су халогеновани ацетонитрили, хлор феноли и многа друга хлорована органска једињења.

⁴ На основу резултата мониторинга и могућег здравственог ризика одлуком санитарне инспекције, почетком 2004. године, забрањена је употреба воде за пиће и припрему хране. То се односи на наведена места општине која поседују централни водовод, а где је доказана повећана концентрација арсена.

Арсен у води за пиће

Повећане концентрације арсена у води за пиће су у супротности са појмом здравствене безбедности којој се тежи. Детектоване су у општини Нови Бечеј, као и у насељеним местима Арадац, Клек, Меленци, Елемир, Тараш и испитаним микроводоводима у месту Михајлово и Јанков Мост у општини Зрењанин.

Остала места општине имају далеко мањи садржај арсена у пијаћој води, у оквиру дозвољених вредности (до 10 микрограма/л), изузев у Фаркаждину где су вредности арсена нешто више од прописаних..

Арсен је токсичан елемент који је сврстан у тзв. прву групу кацерогена, што значи да су верификовано канцерогени за људе. Максимално дозвољене вредности, препоручене и одређене од стране СЗО (Светске здравствене организације), Европске уније и националних правилника подразумевају и најмањи (могући) здравствени ризик.

На основу резултата мониторинга и могућег здравственог ризика одлуком санитарне инспекције, почетком 2004. године, забрањена је употреба воде за пиће и припрему хране. То се односи на наведена места која поседују централни водовод, а где је доказана повећана концентрација арсена.

IX КВАЛИТЕТ ВАЗДУХА

(Зрењанин и Елемир, 2006.)

"Аерозагађење или загађење ваздуха подразумева присуство гасова и других садржаја у ваздуху који му нису својствени по природном саставу".

Највећи (потенцијални) загађивачи ваздуха су индустрија, саобраћај, термоенергетска постројења и домаћа ложишта.

Деловање на здравље је акутно и хронично уз могућност директног и индиректног дејства..

Испитивања аерозагађења врше су у складу са:

- Законом о заштити животне средине (Сл. Гласник РС 66/91)
- Правилником о граничним вредностима, методама мерења имисије, критеријумима за успостављање мерних места и евиденције података (СЛ. Гласник РС 54/92 и 30/99).

У току 2006. године вршена су мерења концентрација појединих загађујућих материја у Зрењанину и Елемиру. Одабир мених места извршен је уз надзор надлежног инспектора Покрајинског секретеријата за заштиту животне средине и одрживи развој.

На 4 мерна места у Зрењанину праћене су концентрације сумпор диоксида, чађи, азотних оксида, приземног озона, суспендованих честица и укупних загађујућих материја (анализа садржаја аероседимента).

- Посматрајући наведена мерна места концентрације сумпор диоксида су прелазиле дневне граничне вредности 3 дана (мерно место «Улица Војводе Петра Бојовића бр.11 « Зрењанин).

У току та 3 дана ГВИ је незнатно премашена, односно није прекорачена имисија упозорења.

- Концентрације чађи су у наведеном периоду ј биле веће од дневних граничних вредности минимално 2 дана (мерно место "Градски базен" ул. Петра Драпшина), а највише током 14 дана (мерно место "Темишварски друм").
- Концентрације азотних оксида и приземног озона нису прелазиле максимално дозвољене вредности (МДВ).
- Садржај суспендованих честица је праћен укупно 48 дана током наведеног периода и од тога 31 дан је био већи од прописаних вредности. Садржај токсичних метала у суспендованим честицама био је у оквиру МДВ⁵.
- Садржај укупних таложних материја укупно је био повећан током 2 месеца, на 2 мерна места: Маја 2006. на мерном месту "Градски базен" ул. Петра Драпшина, односно априла на мерном месту "Темишварски Друм". Садржај тешки метала-олова, кадмијума И цинка у узорцима укупних таложних материја је у оквиру МДВ.

⁵ Коментар садржаја кадмијума није могуће дати с обзиром на високи детекциони лимит инструмента у односу на прописану граничну вредност имисије (ГВИ).

У Елемиру је забележено:

- Концентрације сумпор диоксида прелазиле дневне граничне вредности укупно 2 дана током 2006. године, али нису достигле имисије упозорења.
- Вредности чађи и азотних оксида прелазиле су максимално дозвољене вредности по један дан у току године, али такође нису премашиле имисију упозорења.
- Концентрације приземног озона биле су у оквиру МДВ.
- Садржај суспендованих честица био је повећан 2 од укупно 12 дана колико су мерења вршена. Садржај токсичних метала у суспендованим честицама био је у оквиру МДВ.*⁵.

Сем наведених показатеља у Елемиру су праћене имисионе концентрације бензена, толуена, ксилена и укупних угљоводоника. Мерења су вршена укупно 60 дана.

Детектоване концентарције толуена су у оквиру дозвољених вредности.⁶ За садржај ксилена не постоји гранична вредност имисије у важећим правилницима. Резултати анализа садржаја канцерогене материје бензен чија је просечна годишња вредност $82 \mu\text{g}/\text{m}^3$ указују на њено вишеструко повећање у односу на нормирану ГВИ! Детектоване концентрације су далеко веће од дозвољених прекорачења!

(Гранична вредност садржаја бензена у времену усредњавања које износи једну годину може износити највише $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ за 2006. годину - „Службени гласник РС“, бр.19/06).

⁶ MDV за бензен је смањена са $800 \mu\text{g}/\text{m}^3$ на $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Дозвољава се прекорачење у наредним годинама у складу са допуном правилника о граничним вредностима, методама мерења имисије, критеријумима за успостављање мерних места и евиденције података (Сл. Гласник РС 54/92, Сл. гласник РС.19/2006.).

Х ОРГАНИЗАЦИЈА, ОБЕЗБЕЂЕНОСТ, РАД И КОРИШЋЕЊЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

ОРГАНИЗАЦИЈА

Здравствене установе Средњег Баната основане су у складу са Планом мреже здравствених установа, на основу Закона о здравственој заштити.

Здравствену заштиту у Средњебанатском округу пружају следеће здравствене установе:

- Здравствени центар, који чине:
 - О.Ј. Дом здравља "Др Бошко Вребалов"
 - О.Ј. Општа болница " Ђорђе Јоановић".
- Дом здравља Житиште
- Дом здравља Нови Бечеј
- Дом здравља Сечањ
- Дом здравља Српска Црња
- Завод за јавно здравље Зрењанин
- Апотека Зрењанин
- Специјална болница за плућне болести "Др Васа Савић" Зрењанин
- Специјална болница за физикалну медицину и рехабилитацију "Русанда" Меленци

Домови здравља Житиште, Нови Бечеј и Сечањ обезбеђују примарну здравствену заштиту за становништво истоимених општина, дом здравља "Др Бошко Вребалов" за општину Зрењанин, а дом здравља Српска Црња за општину Нова Црња.

Општа болница " Ђорђе Јоановић", Специјална болница за плућне болести "Др Васа Савић" Зрењанин и Завод за јавно здравље Зрењанин покривају Средњебанатски округ, а Специјална болница за физикалну медицину и рехабилитацију "Русанда" делом капацитета покрива и Републику Србију.

Укупан број постеља у свим стационарима Средњебанатског округа био 1001 (стање 31.12.2006.).

ОБЕЗБЕЂЕНОСТ

У здравственим установама Средњебанатског округа у 2006. години било је запослено 2691 радника – 1960 здравствених и 731 немедицински радник, што је за 9,90% мање у односу на претходну годину.

Табела бр.1 – Запослени у здравственим установама Средњебанатског округа

Запослени у здравственим установама					
Година	Укупно	Здравствени радници		Немедицински радници	
		Број	%	Број	%
2002	2906	2065	71.06	841	28.94
2003	2989	2115	70.76	874	29.24
2004	2996	2103	70.19	893	29.81
2005	2987	2100	70,30	887	29,70
2006	2691	1960	72,84	731	27,16

Број запослених радника у здравственим установама, у свим општинама је смањен.

Табела бр. 2 - Број запослених у здравственим установама Средњебанатског округа

Запослени у здравственим установама					
Општина	Укупно	Здравствени радници		Немедицински радници	
		Број	%	Број	%
Зрењанин	2256	1634	72.43	622	27.57
Житиште	117	88	75.21	29	24.79
Нови Бечеј	141	108	76.59	33	23.41
Сечањ	103	77	74.76	26	25.24
Нова Црња	74	53	71.62	21	28.38
ОКРУГ	2691	1960	72.84	731	27.16

Најбољи однос медицински-немедицински радници у 2006. имао је Дом здравља „Др Бошко Вребалов“ Зрењанин – 79,04 % медицинских, а 20,96% немедицинских радника.

Табела бр. 3 – Структура запослених радника у здравственим установама Средњебанатског округа у 2006. години

ВРСТА ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	Укупно запослених	Здравствени радници				Немедицински радници укупно
	у здравству округа	укупно	висока сс	виша сс	средња сс	
Здравствени центар Зрењанин	1661	1255	343	49	863	406
- Дом здравља	630	498	167	11	320	132
- Општа болница	1031	757	176	38	543	274
Дом здравља Житиште	117	88	26	0	62	29
Дом здравља Нови Бечеј	141	108	37	3	68	33
Дом здравља Сечањ	103	77	26	0	51	26
Дом здравља Српска Црња	74	53	17	0	36	21
Завод за заштиту здравља	69	48	18	5	25	21
Апотека Зрењанин	124	87	41	1	45	37
Специјална болница за плућне болести „Др Васа Савић”	148	95	15	7	73	53
Специјална болница за физикалну мед. и рехабилитацију „Русанда”	254	149	22	40	87	105
УКУПНО	2691	1960	545	105	1310	731

У Средњебанатском округу радило је у 2006. години 404 лекара, 60 лекара стоматолога, 61 дипломирани фармацеут, 17 здравствених сарадника и 1418 здравствених радника са вишом и средњом стручном спремом, што показује табела бр.4.

Табела бр. 4 – Структура запослених здравствених радника у 2006. години

ВРСТА ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	ЗДРАВСТВЕНИ РАДНИЦИ					
	Укупно	лекари	стоматолози	фармацеути	остали	радници са вишом и средњом стручном спремом
Здравствени центар	1255	280	42	8	13	912
- Дом здравља	498	121	41	1	4	331
- Општа болница	757	159	1	7	9	581
Дом здравља Житиште	88	20	4	2	0	62
Дом здравља Нови Бечеј	108	27	5	4	1	71
Дом здравља Сечањ	77	19	5	2	0	51
Дом здравља Српска Црња	53	12	4	1	0	36
Завод за заштиту здравља	48	13	0	1	1	33
Апотека Зрењанин	87	0	0	41	0	46
Специјална болница за плућне болести „Др Васа Савић”	95	13	0	2	0	80
Специјална болница за физикалну мед. И рехабилитацију „Русанда”	149	20	0	0	2	127
УКУПНО	1960	404	60	61	17	1418

У односу на претходни период, осим броја фармацеута, опао је број свих осталих категорија здравствених радника.

Обезбеђеност становника округа Средњи Банат здравственим радницима у 2006. години дата је је у табели бр. 5 .

Табела бр. 5 - Обезбеђеност становника округа Средњи Банат здравственим радницима у 2006. години

општина	лекари		стоматолози		фармацеути		здравствени радници са вишом и средњом сс	
	број	број становника на једног	број	број становника на једног	број	број становника на једног	број	број становника на једног
Зрењанин	326	405	42	3144	52	2539	1198	110
Житиште	20	1020	4	5100	2	10199	62	329
Нови Бечеј	27	997	5	5385	4	6731	71	372
Сечањ	19	869	5	3275	2	8188	51	321
Нова Црња	12	1059	4	3176	1	12705	36	353
ОКРУГ	404	516	60	3474	61	3417	1418	147

Обезбеђеност становника услугама лекара најбоља је у општини Зрењанин, јер су сви стационари у њој.

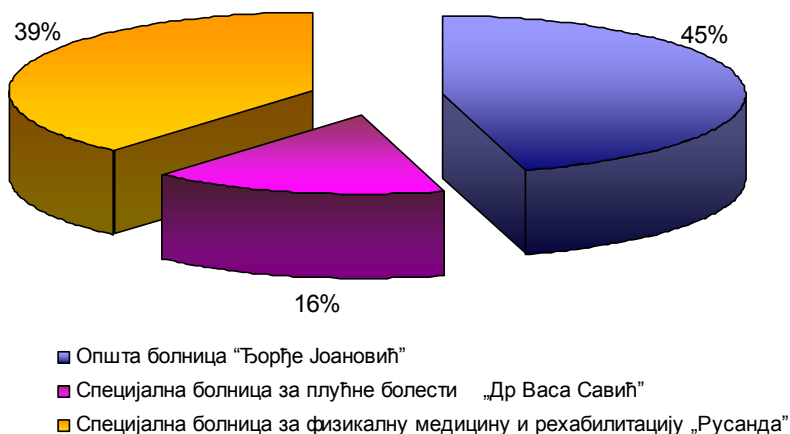
Најлошија обезбеђеност становништва је у општини Нова Црња, али је још увек у границама норматива који прописује Правилник о условима за обављање уже здравствствене делатности.

Обезбеђеност становништва стоматолозима и фармацеутима је у свим општинама сем зрењанинске неповољна .

У болничкој здравственој заштити обезбеђеност становништва изражава се кроз обезбеђеност болничким постељама и обезбеђеност кадром.

Број постеља у стационарима Средњебанатског округа је 1001, колико је било и у 2005. години.

СТРУКТУРА ПОСТЕЉНОГ ФОНДА

Број постеља на 1000 становника у специјалним болницама мањи је него у општој болници, због врсте стационара и обољења која третирају. Истовремено, број постеља на једног лекара, тј. здравственог радника са ВСС или ССС већи је, из истог разлога.

Табела бр. 3 – Обезбеђеност становништва болничким постељама и кадром у 2006. години

УСТАНОВА	Број постеља	Број постеља на 1000 становника	Број постеља на једног лекара	Број постеља на једног здр. радника всс и ссс
Општа болница “Ђорђе Јоановић”	455	2.18	2.86	0.78
Специјална болница за плућне болести “Др Васа Савић”	160	0.77	12.31	2.00
Специјална болница за физикалну медицину и рехабилитацију “Русанда”	386	1.85	19.30	3.04
УКУПНО	1001	4.80	3.07	0.84

Број постеља у односу на једног лекара, тј. здравственог радника всс и ссс у округу је благо повећан у односу на претходни период због смањења броја здравствених радника.

КОРИШЋЕЊЕ И РАД

Показатељ активности примарне здравствене заштите је број прегледа (посета) лекару и стоматологу - у 2006.години забележено је 1.778081 прегледа тј.8,71 посета по становнику. У односу на претходну годину, број посета је повећан за 20%.

Табела бр. 4 - Број посета по службама у периоду 2001-2006. година, изражен на укупан број становника

Година	Предшколска деца	Школска деца	Жене	Општа медицина	Медицина рада	Стоматолог
2002	0.46	0.59	0.18	2.51	0.26	0.51
2003	0.47	0.55	0.18	4.68	0.24	0.54
2004	0.42	0.47	0.17	4.56	0.21	0.51
2005	0,64	0,56	0,23	4,91	0,29	0,60
2006	1.24 ↑	1.08 ↑	0.32 ↑	5.34 ↑	0.24 ↓	0.32 ↓

Број посета службама за здравствену заштиту деце, жена и општој медицини је повећан ј у 2006. години у односу на претходни период.

Оптерећеност лекара/стоматолога посетама важан је показатељ коришћења здравствене заштите. Овај показатељ је приказан по службама.

Табела бр. 5 - Просечан број посета у службама за здравствену заштиту по лекару и стоматологу у Средњебанатском округу у 2006. години

Општина	Просечан број посета у службама за здравствену заштиту по лекару и стоматологу									
	Годишње					На сат*				
	Предш.и школс. Деца	Жене	Општа Мед.	Мед. Рада	Стом.	Предш.и Школ. Деца	Жене	Општа Мед.	Мед. Рада	Стом.
Зрењанин	21371	10696	13253	4681	626	9.68	4.88	6.05	2.14	0.29
Житиште	2687	4986	7793	2769	1752	1.23	2.27	3.56	1.26	0.80
Нови Бечеј	5347	2637	7422	/	2651	2.44	1.20	3.39	/	1.21
Сечањ	7931	2994	5853	/	2098	3.62	1.37	2.67	/	0.96
Нова Црња	7250	/	8667	/	2069	3.31	/	3.95	/	0.94
ОКРУГ	16088	7415	10801	3466	1113	7.34	3.38	4.93	1.58	0.51

*Узето је да у години има 2192. радна часа.

Оптерећеност лекара, тј. стоматолога домова здравља Средњебанатског округа у 2006. години била је већа у свим службама, сем у општој медицини.

- У Дому здравља општине Зрењанин изразито је повећање броја посета у свим службама, сем у стоматолошкој.
- У Дому здравља Житиште већи је број посета у служби за здравствену заштиту жена и стоматолошкој служби, а мањи у свим осталим службама.
- У Дому здравља Нови Бечеј број посета у свим службама је на нивоу претходне године, сем у стоматолошкој служби, где је број услуга опао.
- У Дому здравља Сечањ опао је број посета у свим службама. Пад броја услуга нарочито је изражен у служби опште медицине и поред гашења службе медицине рада.
- У дому здравља који покрива општину Нова Црња у служби за здравствену заштиту деце је активност је смањена у односу на 2005. годину, али на нивоу периода 2001-2004., а број услуга повећан у стоматолошкој служби и служби опште медицине.

Показатељи активности **стационарних установа** су број исписаних болесника, дани лечења, просечна дужина лежања и проценат искоришћености постелног фонда (табела бр.6).

Табела бр. 6 - Показатељи активности стационара у 2005. години

УСТАНОВА	Број Постеља	исписани болесници	дани лечења	просечна дужина лечења	проценат искоришћења постелног фонда
Општа болница „Др Ђорђе Јоановић”	455	16477	117664	7.14	70.85
Специјална болница за плућне болести „Др Васа Савић”	160	1417	27121	19.14	46.44
Специјална болница за физикалну медицину и рехабилитацију „Русанда”	386	5606	136258	24.31	96.71
УКУПНО	1001	23500	281043	11.96	76.92

У стационарима општине Зрењанин у 2006. години у односу на 2005. годину:

- број исписаних болесника на нивоу округа је смањен,
- број дана лечења мањи је за 2772,
- просечна дужина лечења повећана је 2 дана,
- порасла је искоришћеност постелног фонда за 5%.

XI ЗАКЉУЧАК

1. Демографски процеси у Средњобанатском округу карактеришу се опадањем броја становника (почевши од пописа 1971.), ниском стопом наталитета, високом стопом општег морталитета и негативним природним прираштајем.
2. Здравствену ситуацију одраслог становништва карактерише доминација болести из групе масовних незаразних болести...
3. Структура обољевања деце није се променила у односу на претходне године.
4. У односу на претходни период, осим броја фармацеута, опао је број свих осталих категорија здравствених радника. Обезбеђеност становника услугама лекара је у границама норматива који прописује Правилник о условима за обављање уже здравствене делатности. Обезбеђеност становништва стоматолозима и фармацеутима је у свим општинама сем зрењанинске неповољна .

Број постеља у односу на једног лекара, тј. здравственог радника всс и ссс у округу је благо повећан у односу на претходни период због смањења броја здравствених радника.

5. У 2006. години број посета у свим службама повећан је у односу на претходни период. У стационарима у 2006. години у односу на 2005. годину број исписаних болесника на нивоу округа је смањен, број дана лечења је мањи, просечна дужина лечења је повећана, а искоришћеност постељног фонда је порасла.
6. У 2006. години забележено је 5890 случајева заразних болест. Од заразних болести умрло је 3 особе.
У 2006. години регистровано је укупно 9 епидемија, у којима су оболеле 64 особа. Програм обавезних имунизација спровођен је успешно
7. у циљу праћења хроничних незаразних болести формиран су популациони регистри – Регистар за малигне болести, Регистар за шећерну болест и Регистар за акутни коронарни синдром.
 - У 2005. години забележено је 887 новооткривених случајева малигних болести. Од малигних неоплазми умрло је 574 особе.
 - У току 2006. године пријављено је укупно 630 новооболелих особа од шећерне болести.
 - Током 2006. године регистровано је укупно 686 случајева акутног коронарног синдрома
8. Контрола намирница и предмета опште употребе спроводи се континуирано. У 2006. години испитано је 5758 узорак. Контрола узорака по пореклу је неуједначена.
9. Хигијенска исправност воде за пиће Средњег Баната не одговара препорукама Светске здравствене организације, директивама ЕУ, а тиме и националним правилницима и нормативима који прописују квалитет. Воду за пиће карактерише повећана микробиолошка неисправност (више од 5%), а

физичко-хемијска неисправност утврђена је у 100% случајева. На основу континуираног праћења квалитета закључак је да вода за пиће не поседује хигијенску исправност и њен квалитет не одговара важећим нормативима. Пијаћа вода појединих насељаних места Округа не може се оценити као здравствено-безбедна и оправдано је тврдити да поседује повећан потенцијални здравствени ризик, нарочито у погледу садржаја арсена. Унос повећаних концентрација арсена у пропорцији је са здравственим ризиком и у супротности са одговарајућим нормативима и правилницима. Однос броја извршених микробиолошких и хемијских анализа је неповољан. Практично Сви лабораторијски прегледи су били тзв. основног обима. На тај начин многи микробиолошки и физичко-хемијски показатељи не подлежи одређивању, па потенцијални здравствени ризици не долазе до изражаја

10. Праћењем имисије загађујућих материја обезбеђује се:

- Утврђивање стања и тренда загађења ваздуха.
- Анализа утицаја одређених извора загађивања ваздуха на квалитет ваздуха.
- Процена утицаја аерозагађења на здравље људи и животну средину.
- Одређују мере санације итд.

На основу мерења наведених показатеља у Зрењанину се запажа повремено повећање концентрација сумпор диоксида и чађи. Чешће се региструје повећање концентрације укупних таложних материја и суспендованих честица. Ове честице су обично комплексна мешавина органских и неорганских материја, различитог хемијског састава. Њихова величина је такође различита и све то утиче на кинетику и последично деловање на здравље. У многобројним истраживањима утврђена је повезаност повећане изложености суспендованим честицама са респираторним обољењима, али и другим здравственим последицама.

У Елемиру је забележен сличан тренд. Додатна мерења угљоводоника показују прекорачење дозвољених вредности.

Пошто су граничне вредности имисије за канцерогене материје промењене од марта 2006. године, регистровано је и прекорачење дозвољених вредности у наведеном периоду. Ово се првенствено односи на бензен, за који постоји велики број података о (гено)токсичности и због чега се сматра да уопште не би смео да се нађе у животној средини.

XII ПРЕДЛОГ МЕРА И ПОСТУПАКА

1. Хронична незаразна обољења водећи су узрок обољевања и умирања становништва Среднобанатског округа, па је неопходно интензивирати активности здравствене службе на промоцији здравља и превенцији болести, као и раног откривања болести.
2. У стационарним установама и даље побољшавати ефикасност рада (нове дијагностичке методе и технологије, дневне болнице, скраћење дужине лежања.)
3. Континуирано спроводити епидемиолошки надзор над заразним и незаразним болестима и у складу са ситуацијом спроводити мере за спречавање и сузбијање обољења.
4. Повећати број узорак намирница из групе млеко, месо, риба, јаја, масти и уља због значаја ових намирница за људску исхрану.

Потребно је појачати надзор над производима који се продају на зеленим пијацама, а поготово на хигијенски недопустивим местима - инпровизованим тезге на пијацама, које не испуњавају основни хигијенски минимум.

Појачати контролу хемијске исправности намирница, поготово код појединих група намирница (млеко, месо, јаја, масти и уља)

5. Побољшати квалитет и обезбедити хигијенску исправности воде за пиће кроз:
 - Одговарајуће кондиционирање воде за пиће у циљу смањења количине арсена, односно разматрање коришћења здравствено-безбедне пијаће воде неког другог порекла.
 - Повећање учесталости и обима лабораторијских анализа (сходно Правилнику о хигијенској исправности воде за пиће, Сл. лист СРЈ, број 42/98),
 - Поштовати зоне санитарне заштите водних објеката.
 - Вршити адекватну дезинфекцију.